ॐ

સરલ લગ્ન જૈન વિધિ

(ધ્વજારોહણ વિધિ, દિવાલી પૂજન તથા ભજન સહિત)

❖

-: સંગ્રહકર્તા :-

ગાંધી શાંતિલાલ છગનલાલ

ભાવનગર - ૩૬૪૦૦૧.

परस्परोपग्रहो जीवानाम्

-: પ્રાપ્તિ સ્થાન:-

દિગમ્બર જૈન પુસ્તકાલય

ખપાટિયા ચકલા, ગાંધીચોક. સુરત. ટે.નં. ૪૨૭૬૨૧

મૂલ્ય :- ૧૧-૦૦

ॐ

સરલ લગ્ન જૈન વિધિ

(ધ્વજારોહણ વિધિ, દિવાલી પૂજન તથા ભજન સહિત)

-: સંગ્રહકર્તા :-

ગાંધી શાંતિલાલ છગનલાલ

સી-૭ પ્રેમલ એપાર્ટમેન્ટ,

૫૮૧ બીજે માળે, જુની માણેકવાડી,

ભાવનગર - ૩૬૪૦૦૧.

-: પ્રકાશક :-

દિગમ્બર જૈન પુસ્તકાલય

ખપાટિયા ચકલા, ગાંધીચોક, સુરત-૩.

મૂલ્ય :- ૧૧-૦૦

---- અનુક્રમણિકા ----

૧.	પ્રસ્તાવના તથા સામાન્ય સૂચના	૨
૨.	અંગન્યાસ વિધિ	૯
૩.	સામગ્રીની યાદી	૧૨
૪.	સગાઈ (વાગ્દાન)	૧૩
૫.	લગ્ન પત્રિકા	૧૩
૬.	શ્રી સિદ્ધયંત્ર સ્થાપન	૧૩
૭.	મંડપ મુહુર્ત	૧૪
૮.	વર પ્રયાણ	૧૫
૯.	લગ્ન વિધિ	૧૫
	૧. દિપ પ્રગટાવન	૧૬
	૨. મંગળ કળશ સ્થાપના	૧૬
	૩. શુદ્ધિમંત્ર, તીલક, રક્ષાબંધન	૧૭
	૪. મંગલાષ્ટક	૧૭
	૫. જાપ મંત્ર	૧૯
	૬. પૂજા પ્રારંભ	૧૯
	૭. આહુતિ વિધિ	૨૩
	૮. છેડા બંધન	૨૭
	૯. મુખાવલોકન વિધિ	૨૮
	૧૦. પ્રદાન વિધિ	૨૮
	૧૧. વરણ વિધિ	૨૯
	૧૨. હસ્તમેળાપ	૨૯
	૧૩. સપ્ત પદી	૩૦
	૧૪. આરતી	૩૨
	૧૫. પૂણ્યાહવાચન	૩૩
	૧૬. શાંતિપાઠ વિસર્જન	૩૪
૧૦.	શ્રી મંદિરજીના શીખર પર ધ્વજારોહણ વિધિ તથા ભજનો	૩૭
૧૧.	દિવાલી સરસ્વતી પૂજન (ચોપડા પૂજન)	૪૩

પ્રસ્તાવના તથા સામાન્ય સૂચના

શ્રી આદિનાથ પુરાણમાં ૫૩ સંસ્કારો બતાવેલ છે. કેટલીક જગ્યાએ ૧૬ સંસ્કારો અને કેટલીક જગ્યાએ પાંચ સંસ્કારો (૧) અન્ન પ્રાસન (બોટન), (૨) વિદ્યાભ્યાસ, (૩) સગાઈ, (૪) લગ્ન, (૫) સીમંત (ધૃતિક્રિયા કરે છે.) ઉપરાંત પૂજન વિધાન, વાસ્તુ, શીલાન્યાસ, સરસ્વતિ પૂજન (ચોપડા પૂજન) વિગેરે દિગમ્બર જૈન વિધિથી કરવા ષોડશ સંસ્કાર, ત્રિવર્ણાચાર, "શ્રી દિગમ્બર જૈન વિધિ સંગ્રહ" વિગેરે પુસ્તકો મેળવી દિગમ્બર જૈન વિધિથી જ કરવા.

વાગ્દાનંપ્રદાનં ચ વરણં પાણિપીડનમ્,
સપ્તપદીતિ પંચાગો વિવાહઃ પરિકીર્તતઃ ।

જેમાં સગાઈ, પ્રદાન, સ્વીકાર, હસ્તમેળાપ અને સપ્તપદી (સાત ફેરા) આ પાંચ કર્મ હોય તે વિવાહ છે. અને જ્યાં સુધી સપ્તપદી ન થાય ત્યાં સુધી વિવાહ (લગ્ન) થયા કહેવાય નહિં.

દિગમ્બર જૈન વિધિથી લગ્ન કરનારને "લગ્ન પત્રિકા" નો સુંદર કાગળ લાગત મૂલ્ય રૂા. ૧૧ કીંમતે શ્રીયુત રમણીકલાલ અમરચંદ ગાંધી, ઠે. ગોધા ગેઈટ, હુમડનો ડેલો, દિગમ્બર જૈન મંદિરની પાસે, ભાવનગર-૩૬૪૦૦૧. થી મળી શકશે.

સામાન્ય સૂચના

(૧) પૂજન વિગેરમાં કુવાનું પાણી ગાળીને વાપરવું.

(૨) લગ્નના દિવસે વર કન્યાએ મંદિરજીમાં જુદા જુદા જઈને શ્રી સિદ્ધ ભગવાનની અષ્ટ દ્રવ્યથી પૂજા કરવી.

(૩) હસ્તમેળાપ અગાઉ પોણા કલાકે વર કન્યાના માંડવે આવે.

(૪) નીચે પ્રમાણે એક કાગળમાં લખીને દિગમ્બર જૈન વિધિ કરાવનાર ગૃહસ્થાચાર્યને આપવું.

વરનું નામ :-

વરના પિતાનું નામ :-

વરના દાદાનું નામ :-

વરના વડદાદાનું નામ :-

વરનું ગોત્ર :-

કન્યાનું નામ :-

કન્યાના પિતાનું નામ :-

કન્યાના દાદાનું નામ :-

કન્યાના વડદાદાનું નામ :-

કન્યાનું ગોત્ર :-

(૫) વિનાયક યંત્ર કે સિદ્ધયંત્ર ન મળે તો તેને બદલે શ્રી જિનવાણી-શાસ્ત્રીજી ગંધકુટી પર કે ઉંચા ટેબલ પર બીરાજમાન કરવા. શ્રી જિનવાણીજીની પૂજા યથાર્થમાં જિનેન્દ્રની જ પૂજા છે. (સાગર ધર્મામૃત શ્લોક ૪૪ પાનું ૧૧૯) ગુરુપૂજા માટે ચૌસઠ ઋદ્ધિ યંત્ર ન મળે તો રકેબીમાં કેશરથી "ચોસઠ ઋદ્ધિ" ચીતરવી. અષ્ટ મંગલ દ્રવ્યો ન મળે તો રકેબીમાં કેશરથી ચીતરવા. નીચે પ્રમાણે પધરાવવા.

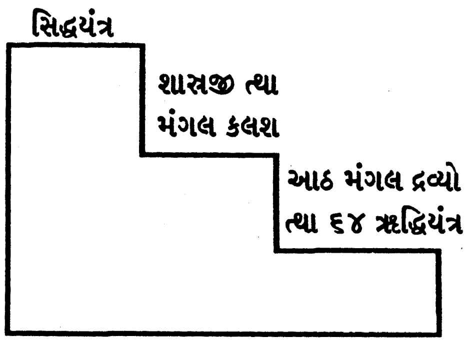

(૬) પૂજાઓ ચઢાવવા માટે ઉપરની સામે પાટલા કે નાના ટેબલ પર એક થાળીમાં સ્વસ્તિક 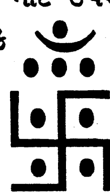 આ પ્રમાણે ચંદનથી કરી

શ્રી

મુકવું.

(૭) જૈન લગ્ન વિધિનો સમય દિવસના ભાગમાં જ રાખવો એવો નિયમ છે, તેથી સૂર્યોદય પછી ૪૮ મીનિટ પછીથી સૂર્યાસ્ત પહેલા ૪૮ મીનીટ સુધીમાં વિધિ પતી જાય તે રીતે રાખવો. મધ્યાન્હનો સમય બાર વાગ્યાથી બારને અડતાલીસ મીનિટ પણ લગ્ન ન કરવા.

(૮) હસ્તમેળાપ અગાઉ ચોરી મંડપમાં પોણા કલાકની વિધિ હોય છે, તેથી તે રીતે કંકોત્રીમાં હસ્તમેળાપ છપાવવો.

(૯) ચોરી મંડપ એવી રીતે ગોઠવવો જેથી સિદ્ધયંત્ર કે શાસ્ત્રનું પૂર્વ મૂખે રહે અને વર કન્યા ઉત્તર દિશા મૂખે રહે અથવા સિદ્ધયંત્ર ઉત્તર મૂખે અને વરકન્યા પૂર્વ મૂખે રહે અને આવેલ જન સમુદાય ચોરી મંડપની વિધિ બરાબર નીરખી શકે.

(૧૦) લગ્નના દિવસોમાં જો કન્યા રજસ્વલા થાય તો લગ્ન બંધ રાખવું અને ત્રણ દિવસ પછી કન્યા શુદ્ધ થયે લગ્ન કરવું. પરંતુ લગ્નના દિવસે મુહુર્ત વખતે વેદી પર કળશની સ્થાપના સૌભાગ્યવતી પાસે કરાવવી.

શ્રી દિગમ્બર જૈનની કોઈપણ વિધિ પ્રસંગે બંગલાનું ખાત મુહુર્ત (શીલાન્યાસ), વાસ્તુ, સીમંત વિગેરે વિગેરે દિગમ્બર જૈન વિધિથી કરવું.

પોતાના ઘરે શ્રી જિનેન્દ્ર ભગવાનની પ્રતિમાનું, શ્રી સિદ્ધયંત્રનું, શ્રી વિનાયક યંત્રનું, શ્રી શાસ્ત્રીજી ગંધકુટી પર અથવા ઉચ્ચ સ્થાન પર બીરાજમાન કરી શ્રી માઘનંદી આચાર્ય કૃત શુદ્ધજળથી અભિષેક વિધિ કરી જે શ્રી જિનેન્દ્ર પૂજા સંગ્રહ પાના ૬ થી ૧૧ પર છે તે કરવો. પછી આ દિગમ્બર જૈન વિધિ સંગ્રહમાંથી દિપ પ્રગટાવન, મંગલ કળશ સ્થાપના, તીલક, રક્ષા સૂત્ર બંધન, શુદ્ધિ, અંગન્યાસ, મંગલાષ્ટક ભણીને "શ્રી જિનેન્દ્ર પૂજા સંગ્રહ" માંથી પાના નં. ૧૧ થી પૂજાની પ્રારંભિક વિધિથી શરૂ કરીને મંગલ વિધાન, સ્વસ્તિ મંગલ, પાના ૧૬ સુધી ભણવું. પછી આ પુસ્તકમાંથી સમુચ્ચય પૂજા ભણવી અથવા દેવશાસ્ત્ર ગુરૂ પૂજા, વિદ્યમાન વીસ તીર્થંકર પૂજા, શ્રી સિદ્ધપૂજા, સોલહ તીર્થંકર પૂજા વિગેરે પૂજા ભણવી અથવા અર્ઘ આપવા.

શાંતિ વિધાન, પંચ પરમેષ્ઠી વિધાન ભણી શકાય પછી સમુચ્ચય અર્ઘ આપવા. પૂણ્યાહવાચન, શાંતિપાઠ વિસર્જન કરવા.

પૂણ્યાહ વાચન પહેલા ખાર્ત મુહુર્ત કરવું હોય તો ઈશાન ખૂણામાં ખાડો ખોદીને ઈંટ પર સ્વસ્તિક કરીને ત્રાંબાના કળશમાં સોપારી, હળદર આખી, નાણું, પંચ રત્નની પડીકી મુકી દીપક પ્રગટાવી શ્રી સિદ્ધ ભગવાનનો અર્ઘ આપવો. નીચેના મંત્ર નવ વખત ભણી પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરવી.

ૐ હ્રીં અર્હં અ સિ આ ઉ સા સર્વ શાંતિ કુરુ કરુ સ્વાહા.

સીમંત કરવું હોય તો ઉપર પ્રમાણે અભિષેક, પૂજા વિગેરે કરીને પછી વ્યવહારિક વિધિ કરવી. જેમાં જૈન ધર્મને બાધ ન આવે એટલે મિથ્યાત્વ ન થાય, કુદેવો વિગેરેને બીલકુલ પૂજવા નહિં.

શ્રી સિદ્ધચક્ર વિધાન, વેદી પ્રતિષ્ઠા કે દિગમ્બર જૈન લગ્ન વિધિ, વાસ્તુ કે શીલાન્યાસ ઉત્સવોમાં અગ્નિમાં હોમ હવન કરવો તે

દિગમ્બર જૈન ધર્મની મૂળ સંસ્કૃતિ નથી. પરંતુ જે જે આહુતિઓ-મંત્રો છે તે જેમ પૂજાઓમાં થાલીમાં ચઢાવીયે તેમ પુષ્પથી ચઢાવી આહુતિ આપવી. અને જીવ રક્ષાનો ખાસ વિવેક રાખવો, અહિંસા પરમો ધર્મઃ.

(૧) આચાર્ય શિરોમણી શ્રી સમન્તભદ્ર સ્વામીનું બૃહત્ સ્વયંભૂ સ્તોત્ર છંદને ૩૨ "સાવદ્ય લેશો બહુ પૂણ્ય રાશૌ" જેમાં થોડો આરંભ થાય અને બહુ પૂણ્ય પ્રાપ્ત થાય તે કાર્ય કરવું યોગ્ય છે.

(૨) **પદ્મ પુરાણ** :- પ્રથમ તો યજ્ઞની કલ્પના નિરર્થક છે. ધર્મ યજ્ઞ આ પ્રમાણે છે.

આત્મા યજમાન છે, શરીર વેદી છે, સંતોષ સાફલ્ય છે, ત્યાગ હોમ છે, મસ્તકના કેશ કુશા છે, પ્રાણિયોની રક્ષા દક્ષિણા છે, શુક્લ ધ્યાન દ્વારા સિદ્ધપદની પ્રાપ્તિ ફલ છે, સત્ય બોલવું સ્તમ્ભ છે, તપ અગ્નિ છે, ચંચલ મન અને ઇંદ્રિયો સમિધ છે.

(૩) **જૈન નિબંધ રત્નાવલિ ભાગ ૧** :- " જૈન ધર્મ અને હવન" નામના નિબંધમાં આચાર્યોના પ્રમાણ આપી સિદ્ધ કરેલ છે કે અગ્નિમાં હવન જૈન ધર્મની મૂલ સંસ્કૃતિ નથી. હવનથી અગ્નિકાયિક જીવોની વિરાધના થાય છે, દૂર દૂર ફેલાતી અગ્નિ-ધૂમાડાથી ત્રસ જીવોનો નાશ થાય છે.

(૪) આચાર્ય કલ્પ પંડિત ટોડરમલજી સાહેબ "મોક્ષ માર્ગ પ્રકાશક" માં પાંચમા અધિકારમાં લખે છે કે અગ્નિનો મહા આરંભ કરે છે ત્યાં જીવ ઘાત થાય છે, શાસ્ત્રોમાં હિંસાનો નિષેધ છે.

(૫) બનારસના વયોવૃદ્ધ પ્રસિદ્ધ વિદ્વાન પંડિત શ્રી કૈલાશચંદ્રજી શાસ્ત્રી લખે છે કે :- અગ્નિમાં આહુતિ આપી દેવતાઓને તૃપ્ત કરવાની વૈદિક વિધિ (પર ધર્મની) છે, પરંતુ દિગમ્બર જૈન ધર્મમાં અગ્નિ દેવ નથી. અગ્નિ તો ભસ્મ કરવા વાળી જડ વસ્તુ છે, પૂજન

અગ્નિમાં ક્ષેપણ વગર થઈ શકે છે. (અગ્નિ કાયીક જીવોની અને ત્રસ જીવોની અગ્નિમાં હવન કરવાથી હિંસા થાય છે.)

(૬) શ્રી મિલાપમંદજી કટારીયા લખે છે કે :- હવન આ દિગમ્બર જૈન ધર્મની મૂળ સંસ્કૃતિ નથી. દિગમ્બર જૈન ધર્મની મૂળ સંસ્કૃતિ - મૂળ ચીજ તો અંતરંગમાં રાગ-દ્વેષ આદિ કષાયોનો વિજય અને બાહ્યમાં જીવ દયાનું પાલન કરવાનું છે.

આ પુસ્તકમાંથી કોઈ પણ જૈની ભાઈ જૈન વિધિ કરાવી શકે તેમ બધી સુચના વિગતવાર લખેલી છે.

"શ્રી દિગમ્બર જૈન વિધિ સંગ્રહ" પુસ્તક છાપવા માટે અગાઉથી ઓર્ડર આપનાર નીચેના મુમુક્ષુઓનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનું છું.

૧૫૦૧, સ્વ. હંસાબેન ધીરૂભાઈ તંબોલી - ભાવનગર.
૧૦૦૧, શ્રી અનિલકુમારજી જૈન, હા. શકુન્તલાબેન - ભાવનગર.
૨૫૧, શ્રી ડૉ. હિંમતલાલ સી. શાહ, હા. ભારતીબેન - અમદાવાદ.
૨૫૧, શ્રી કિરીટભાઈ બી. શાહ, હા. મીનાક્ષીબેન - અંકલેશ્વર.
૧૦૧, શ્રી વ્રજલાલ તારાચંદ ખારા - ભાવનગર.
૧૦૧, શ્રી જસવંતરાય મગનલાલ શાહ - સુરેન્દ્રનગર.
૧૦૧, શ્રી કમલાબેન શાંતિલાલ ગાંધી - ભાવનગર.

આ પુસ્તક ત્વરિત છાપી તૈયાર કરી આપનાર ભાઈશ્રી શૈલેશભાઈ ડાહ્યાભાઈ કાપડીયાનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભારી છું.

અંતમાં દિગમ્બર જૈન લગ્ન વિધિ પ્રચાર અને મિથ્યાત્વનો ત્યાગ થાય તેમ ઈચ્છું છું.

લી.
ગાંધી શાંતિલાલ છગનલાલના
જય જિનેન્દ્ર.

અંગન્યાસ

(મોટું વિધાન, વાસ્તુ, ખાતમુહુર્ત વખતે જ મંગલાષ્ટક પછી અંગન્યાસ વિધિ કરવી.)

શરીરની રક્ષા ત્થા દિશાઓથી આવવા વાળા વિઘ્નોની નિવૃત્તિ માટે નીચે અનુસાર અંગન્યાસ કરવો. બન્ને હાથોની અંગુઠાથી કનિષ્ઠકા સુધી પાંચે આંગળીઓમાં ક્રમથી અરિહંત, સિદ્ધ આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સાધુ પરમેષ્ઠીની સ્થાપના કરવી.

વિધિમાં બેસનાર પ્રથમ બન્ને હાથોના અંગુઠાને બરાબર મિલાવી સામને કરવી, ત્થા

ૐ હ્રીં ણમો અરિહંતાણં હ્રીં અંગુષ્ટાભ્યાં નમ:

-- આ મંત્ર ભણી શીર નમાવવું.

પછી બન્ને હાથોની તર્જની (અંગુઠાની) પાસેની આંગળીઓ, બરાબર મેળવીને સામે કરીને

ૐ હ્રીં ણમો સિદ્ધાણં હ્રીં તર્જનીભ્યાં નમ:

-- આ મંત્ર ભણી શીર (મસ્તક) નમાવવું.

પછી વચલી બન્ને આંગળીઓ મેળવીને સામે કરીને

ૐ હ્રીં ણમો આઈરિયાણં હ્રૂઁ મધ્યમાભ્યાં નમ:

-- આ મંત્ર ભણી મસ્તક નમાવવું.

પછી બન્ને અનામિકાઓને મેળવીને સામે કરીને

ૐ હ્રીં ણમો ઉવજ્ઝાયાણં હ્રૌં અનામિકાભ્યાં નમ:

-- આ મંત્ર ભણી શીર નમાવવું.

પછી બન્ને છિંગુરિયોને (ટચલી આંગળીઓ) મેળવી સામે કરીને

ૐ હ્રીં ણમો લોએ સવ્વસાહુણં હ્ર: કનિષ્ઠકાભ્યાં નમ:

-- આ મંત્ર ભણી શીર નમાવવું.

પછી બન્ને હથેલીને બરાબર સામે કરીને

ૐ હ્રાઁ હ્રીં હ્રૂઁ હ્રૌં હ્ર: કરપૃષ્ઠાભ્યાં નમ:

-- આ મંત્ર ભણી શીર નમાવવું.

પછી બન્ને કરપૃષ્ઠોને બરાબર સામે કરીને

ૐ હ્રાં હ્રીં હ્રં હ્રૌં હ્રઃ કરપૃષ્ઠાભ્યાં નમઃ

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી જમણા હાથે મસ્તકને સ્પર્શ કરવો-

ૐ હ્રાં ણમો અરિહંતાણં હ્રાં મમ શીર્ષ રક્ષરક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી મુખનો સ્પેશ કરવો-

ૐ હ્રીં ણમો સિદ્ધાણં મમ વદનં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી હૃદયનો સ્પર્શ કરવો-

ૐ હ્રૂં ણમો આઈરીયાણં હ્રૂં મમ હૃદયં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી નાભિનો સ્પર્શ કરવો-

ૐ હ્રૌં ણમો ઉવજ્ઝાયાણં હ્રૌં મમ નાભિ રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને પગોનો સ્પર્શ કરવો-

ૐ હ્રઃ ણમો લોએ સવ્વસાહૂણં હ્રઃ મમ પાદૌ રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને પૂર્વ દિશામાં પુષ્પ અથવા પીળા સરસવ ફેંકવા.

ૐ હ્રાં ણમો અરિહંતાણં હ્રાં પૂર્વ દિશઃ આગત વિઘ્નાન્ નિવારય નિવારય માં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ત્રણીને દક્ષિણ દિશામાં પુષ્પ અથવા સરસર ફેંકવા.

ૐ હ્રીં ણમો સિદ્ધાણં હ્રીં દક્ષિણ દિશઃ આગત વિધ્વાન્ નિવારય નિવારય માં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને પશ્ચિમ દિશામાં પુષ્પ અથવા સરસવ ફેંકવા.

ૐ હ્રૂં ણમો આઈરીયાણં હ્રૂં પશ્ચિમ દિશઃ આગત વિધ્વાન્ નિવારય નિવારય માં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને ઉત્તર દિશામાં પુષ્પ અથવા સરસવ ફેંકવા.

ૐ હ્રૌં ણમો ઉવજ્ઝાયાણં હ્રૌં ઉત્તર દિશઃ આગત વિધ્વાન્ નિવારય નિવારય માં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી દશો દિશામાં પુષ્પ અથવા સરસવ ફેંકવા.

ૐ હ્રઃ ણમો લોએ સવ્વસાહૂણં હ્રઃ સર્વ દિગભ્યઃ આગત વિધ્વાન્ નિવારય નિવારય માં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને પોતાના શરીરનો સ્પર્શ કરવો-

ૐ હ્રાં ણમો અરિહંતાણં હ્રાં માં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને પોતાના વસ્ત્રોનો સ્પર્શ કરવો.

ૐ હ્રીં ણમો સિદ્ધાણં હ્રીં મમ વસ્ત્રં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી પૂજાની સામગ્રીનો સ્પર્શ કરવો.

ૐ હ્રૂં ણમો આઈરીયાણં હ્રૂં મમ પૂજાદ્રવ્ય રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણીને પોતે ઉભેલ છે તે ભૂમિ તરફ જોવુ.

ૐ હ્રીં ણમો ઉવજ્ઝાયાણં હ્રીં મમ સ્થલ રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી સર્વ તરફ જલ છાંટવું.

ૐ હ્રીં ણમો લોએ સવ્વસાહુણં સર્વ જગત્ રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી ચુલ્લુના જળને અથવા કળશમાંના જલને મંત્રીત કરીને પોતાના મસ્તક પર છાંટવું.

ૐ ક્ષીં ક્ષૂં ક્ષૌં ક્ષઃ સર્વદિશાસુ, હ્રાં હ્રીં હ્રૂં હ્રૌં હ્રઃ સર્વદિશાસુ ૐ હ્રૌં અમૃતે અમૃતોદ્‌ભવે અમૃત વર્ષિણિ અમૃત સ્ત્રાવય સં સં બ્લીં બ્લૂં બ્લૂં દ્રાં દ્રીં દ્રીં દ્રાવય દ્રાવય ઠઃ ઠઃ હ્રીં સ્વાહા.

પછી ગૃહસ્થાચાર્ય (વિધિ કરાવનાર) સાત વાર પુષ્પ અથવા સરસવ પરિચારકોના મસ્તક પર મૂકે.

ૐ નર્મોર્હતે સર્વ રક્ષ રક્ષ હ્રૂં ફટ્ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી સર્વ દિશામાં પુષ્પ અથવા સરસવ ફેંકવા.

ૐ હ્રૂં ફટ્ કિરિટ ઘાતય ઘાતય પરિવિઘ્નાન્ સ્ફોટય સ્ફોટય સહસ્ત્રખંડાન્ કુરુ કુરુ પરમુદ્રાં છિન્દ છિન્દ પરમન્ત્રાન્ ભિન્દ ભિન્દ વાઃ વાઃ હ્રૂં ફટ્ સ્વાહા.

પછી નીચેનો મંત્ર ભણી રત્નત્રય સ્વરૂપ યજ્ઞોપવીત પહેરવી.

ૐ નમઃ પરમ શાન્તાય શાન્તિકરાય પવિત્રી કરણાયાહં રત્નત્રય સ્વરૂપં યજ્ઞોપવીતં દધામિ મમ ગાત્રં પવિત્રં ભવતુ અર્હં નમઃ સ્વાહા.

નામ જૈનને કે યજ્ઞોપવીત ધારણ કરનારે નીચે મુબજ પાળવું.

(૧) જિનેન્દ્ર દેવના દર્શન પ્રતિદિન કરવા. (૨) પાણી ગાળીને વાપરવું. (૩) રાત્રે ચાર પ્રકારના આહાર કરવો નહિં. (૪) કંદમૂળ તેમજ વડફલ, પીપલફલ, ગૂલર, અંજીર અને પાકરફલ ખાવા નહિં. (૫) દારૂ, માંસ અને મધ ખાવા નહિં. (૬) કુદેવ, કુશાસ્ત્ર અને કુગુરુને નમસ્કાર કરવા નહિં.

સામગ્રીની યાદી

(૧) લગ્ન પત્રિકા :- કંકુ, ચોખા, લગ્નનોં કાગળ, લાલ શાહી બોલપેન, હળદર આખી એક, સોપારી, એક રૂપિયો એક, નાડાછડીનો દડો.

(૨) શ્રી સિદ્ધચક્ર સ્થાપન :- બાજોઠ, માટલા ૨ મોટા, ૨ નાના, બે શ્રીફળ, બે લીલા કપડાં, કંકુ, ચોખા, દીવો, નાડાછડી દડો, અષ્ટ દ્રવ્ય પૂજાપો, શ્રી જિનવાણી શાસ્ત્રજી, દિવાસળીની પેટી.

(3) મંડપ મૂહુર્ત :- અષ્ટદ્રવ્ય, ચોખા, બદામ, ટોપરૂં, દીપ, ધૂપ, જલ, ચંદન, પુષ્પ, સાત ધાન્ય, મીંઢળ, એક પૈસો, કુલડી, સોપારી એક, કંકુ, નાડાછડી, લોઢાનાં કરડા બે, માણેકસ્થંભ, લીલો વાંસ, આસોપાલવ, તોરણ, હળદર વાટેલી, દીવો, (ક્રોસ, સાંબેલુ) પાટલા પાંચ, ગોળ ધાણા.

(૪) ચોરીની સામગ્રી :- કંકુ, હળદર વાટેલી, કેશર પડીકું, ચોખા કી.૧, કોપરા કટકી ૫૦ નંગ, લવીંગ ૨૫ ગ્રામ, શ્રીફળ ૧-નંગ, સુખડ વેર ૧૦ ગ્રામ, લાલ કપડું કુંભ કળશ માટે, ચિરોડી બે રંગની, સફેદ કટકાં કાપડના ૨, નાડાછડી દડો, સવા રૂપિયો રોકડો, હળદર આખી ૨, સોપારી ૨, આસોપાલવ તોરણ, હાર ૨, જિનવાણી પુસ્તક, પૂજાનો સેટ, બાજોઠ ૪, ટેબલ ૧, પાટલા ૫, સ્થાપના ૧, થાળી ૪, વાટકા ૬, લોટો ૧, જલચંદન વાટકાં ૨, રકેબી ૪, દીપક મેચ બોક્સ ૧. (સફેદ મલમલ મી. ૨ વર પક્ષે લાવવું.) જિનવાણીજી પધરાવવા ગંધકુટી.

શ્રી દિગમ્બર જૈનની કોઈપણ વિધિ વિધાનમાં જીવ રક્ષાનો ખાસ લક્ષ રાખવો તેમજ રાત્રે તો બીલકુલ વિધિ કરવી નહિં, તેમજ રાત્રે સ્વાગત સમારંભમાં વિવેક રાખી ભોજન સમારંભ પ્રથા જૈન વિધિ કરનારે અવશ્ય બંધ કરવી.

ૐ શાંતિ.

શ્રી જૈન લગ્ન વિધિ

ૐ નમઃ સિદ્ધેભ્યઃ ।

ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી અરહંતાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી સિદ્ધાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી આયરિયાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી ઉવજ્ઝાયાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી સાહુણમ્.

(ઉપરનો સંપૂર્ણ મંત્ર ધવલ ગ્રંથમાંથી લીધેલ છે.)

(૪) સગાઈ (વાગ્દાન) :- પંચના સદ્ગૃહસ્થોને બોલાવીને ગોત્ર, શુભ લક્ષણો વિગેરે જોઈને સગાઈ કરવી.

(૫) લગ્ન પત્રિકા :- કન્યાના પિતા લગ્નની મિતિ અને મુહુર્ત નક્કી કરી લગ્ન પત્રિકા લખાવે, હસ્તમેળાપ લગ્ન શુદ્ધિનો ટાઈમ સારા ચોઘડીયે સવારે સૂર્યોદયથી સૂર્યાસ્ત સુધીમાં રાખવો. કંકુ અક્ષતથી લગ્ન પત્રિકાને વધાવી તેમાં અક્ષત (ચોખા), આખી હળદર, સોપારી, નાણું (એક રૂપિયો) મુકીને પડીકું વાળીને નાડાછડીથી લપેટીને કન્યાની માતા લગ્ન પત્રિકાને વધાવે અને ગૃહસ્થાચાર્ય માતાના પાલવમાં મુકે.

(૬) શ્રી સિદ્ધયંત્ર સ્થાપના :- મંડપ મુહુર્ત પહેલા સિદ્ધયંત્ર સ્થાપના કન્યા તથા વરના ઘરે કરવું. સિદ્ધયંત્ર ન બને તો શ્રી જિનવાણીજી શાસ્ત્રજી પધરાવવું અને પશ્ચિમ બાજુની ભીતે નીચે મુજબ ચીતરવું. અને કુંભ માટલા વિગેરે શ્રીફળ મૂકી ગોઠવવું. કન્યા કે વરે સ્વચ્છ વસ્ત્રો પહેરીને સિદ્ધપૂજન કે અર્ઘ આપવો.

ॐ ह्रीं

श्री अ सि आ उ सा य नमः

卐 श्री 卐

श्री श्री

श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री

श्री श्री श्री श्री श्री

ઉપર પ્રમાણે ભીંત ઉપર કંકુથી ચીતરવું અને નીચેનો અર્ઘ આપવો.

ણમો અરહંતાણં, ણમો સિદ્ધાણં, ણમો આયરિયાણં, ણમો ઉવજ્ઝાયાણં, ણમો લોએ સવ્વસાહૂણમ્ ।

(દિવ્ય પુષ્પાંજલી ચઢાવવી)

અર્ઘ કરો ઉત્સાહસે, નવો આઠો અંગ નવાય, આનંદ દોલતરામ કો, પ્રભુ ભવ ભવ હોય સહાય, આજ હમારે આનંદ હે, મૈં પૂજો આઠો દ્રવ્ય સે, તુમ સિદ્ધ મહાસુખદાય, આઠો કર્મ વિનાશ કે, લહે આઠ સુગુણ સમુદાય, આજ હમારે આનંદ હે, હમ પાયે મંગલ ચાર, એહી ઉત્તમ લોક મેં, ઈનહીકા શરણાધાર, આજ હમારે આનંદ હે.

ૐ હ્રીં શ્રી અનાદિવેદ અસિયાઉસાય શ્રી સિદ્ધચક્રાધિપતયે અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

(દિવ્ય પુષ્પાંજલી ચઢાવીને નવ વાર ણમોકાર મંત્રનો જાપ કરવો પછી મંડપ મુહુર્ત કરવું.)

(૭) મંડપ મૂહુર્ત :- લગ્નના દિવસે અથવા તે અગાઉ શુભ મૂહુર્તમાં વર તથા કન્યાના ઘર આગળ મંડપ બાંધવો. સર્વને કંકુથી તિલક કરવું. વર તથા કન્યાના ગોત્રના પાંચ માણસોને જમણા હાથે નાડાછડી બાંધવી, વર તથા કન્યાને પણ જમણા હાથે નાડાછડી-મીંઢળ બાંધવો.

સિદ્ધયંત્રનો અર્ઘ આપી, નરાજથી ખાડો ખોદી માણેકસ્તંભને નાડાછડી બાંધી લીલો વાંસ, કંકુ, સોપારી, નાણું, સ્વસ્તિક યુક્ત મંગલ કળશમાં (માટીની કુલડીમાં) મુકીને ખાડામાં મુકી સ્તંભારોપણ કરી

ખાડો માટીથી ઢાંકી દેવો. પુષ્પાંજલી ચઢાવીને નવ ણમોકાર મંત્રનો જાપ કરવો. પાંચ સૌભાગ્યવંતી પાસે કંકુ અક્ષતથી વર કે કન્યાને વધાવીને ગોળ ધાણા ખાવા.

મોસાળું, શેષ ભરવાનું, ચુંદડી ઓઢવાનું વિગેરે ક્રિયાઓ જૈન ધર્મ કે સમ્યકદર્શનને બાધ ન આવે તે રીતે યથા સમયે કરી લેવી. તથા કન્યાના ઘરે તોરણ નીચે વર આવે ત્યારે સામાન્ય રીતે વરે બહુ ઉંચા થવાની જરૂર નથી. જેથી કન્યા સ્વાગત રૂપે હાર પહેરાવે અને સાસુ તિલક કરી અક્ષત પુષ્પથી વધાવે. વરે ઉંચા થવું તે મશ્કરી રૂપ તથા મોટું નુકશાનનું કારણ છે, આ દેખાદેખી કુરીવાજ બંધ કરવો.

(૮) વર પ્રયાણ :- વર લગ્ન માટે પ્રયાણ કરે તે અગાઊ પોતાને ત્યાં સિદ્ધસ્થાપન સમક્ષ દિપક પ્રગટાવી એક અર્ઘ સિદ્ધ ભગવાનનો આપી અને નવ ણમોકાર મંત્રનો જાપ કરવો.

વરની માતાએ વરના હાથમાં શ્રીફળ, પાંચ સોપારી, એક રૂપિયો તથા લગ્ન પત્રિકા મુકવી, તે લઈને વર પ્રયાણ કરે.

(૯) લગ્ન વિધિ :-

(આ પ્રથમ મંગલ પોંખવાની વિધિમાં વરે ઉંચા થયા વગર સ્થિર ઉભા રહેવું.)

વર કન્યાના તોરણ નીચે આવીને તોરણને સ્પર્શ કરે. કન્યા વરને ફુલમાલા પહેરાવી જાય. વરની સાસુ તિલક કરી અક્ષત તથા પુષ્પથી વધાવે. ગૃહસ્થાચાર્ય મંગલ શ્લોક બોલી ચોતરફ પુષ્પ વેરે.

મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલં ગૌતમો ગણી,
મંગલં કુંદકુંદાર્યો, જૈન ધર્મોસ્તુ મંગલમ્ ॥

પછી વરે પોતાનું શ્રીફળ સોપારી, લગ્ન પત્રિકા, રૂપિયો વરની સાસુના પાલમાં આપવું અને લગ્ન પત્રિકા સિદ્ધ સ્થાપન પાસે મુકવી.

વર કન્યાએ કન્યાના સિદ્ધ સ્થાપન પાસે સિદ્ધ ભગવાનનો અર્ઘ આપવો, પુષ્પાંજલી ચઢાવીને નવ ણમોકાર મંત્રનો જાપ કરવો.

અર્ઘ કરો ઉત્સાહસે, નવો આઠો અંગ નવાય, આનંદ દોલતરામ કો, પ્રભુ ભવ ભવ હોય સહાય, આજ હમારે આનંદ હે, મેં પૂજો આઠો દ્રવ્યસે, તુમ સિદ્ધ મહાસુખદાય, આઠો કર્મ વિનાશકે, લહે આઠ સુગુણ સમુદાય, આજ હમારે આનંદ હે, હમ પાયે મંગલ ચાર, એહી ઉત્તમ લોકમેં, ઈનહી કા શરણાધાર, આજ હમારે આનંદ હે.

ૐ હ્રીં શ્રી અનાદિવેદ અસિયાઉસાય શ્રી સિદ્ધચક્રાદિપયે અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

પછી બન્નેના મામાઓ દરેકને ચોરી મંડપમાં લાવે. બન્નેનું મુખ ઉત્તર દિશા અથવા પૂર્વ દિશા બાજુ રહે તેમ તથા વરની જમણી બાજુ કન્યાને બેસાડવા. સિદ્ધયંત્ર અથવા શ્રી જિનવાણીજી પૂર્વ અથવા ઉત્તર મુખે સ્થાપવા.

-: ચોરીની વિધિ :-

(૧) દીપ પ્રગટાવન :-

(ઘી નો દીપક નીચેનો મંત્ર બોલી પ્રજ્વલિત કરવો.)

ૐ હ્રીં અજ્ઞાનતિમિરહરં દીપકં સ્થાપયામીતિ સ્વાહા.

(૨) મંગલ કળશ સ્થાપન :-

(નીચેનો મંત્ર બોલી કળશમાં શુદ્ધ જલ ભરવું. લવીંગ, અક્ષત, પુષ્પ, ચંદન, સોપારી, નાણું નાંખી કળશ પર શ્રીફળ મુકી કેશરી અથવા લાલ કપડાંથી ઢાંકીને નાડાછડી લપેટીને સ્વસ્તિક કરવો.)

ૐ હ્રીં હ્રૌં હ્રૂં હ્રૌં હ્રઃ નમોऽર્હતે ભગવતે પદ્‌મ મહા પદ્‌મતિગિંચ્છકેશરિ પુણ્ડરીક મહાપુણ્ડરીક ગંગા સિન્ધુ રોહિદ્રોહિતા સ્યા હરિ હરિકાન્તા સીતા સીતોદાનારી નરકાન્તા સુવર્ણરૂપ્ય કૂલાર રક્તો રક્તોદાપયોધિ શુદ્ધ જલ સુવર્ણ ઘટ પ્રક્ષાલિત નવરત્ન ગંધાક્ષત-પુષ્પોર્જિતા મોદકં પવિત્રં કુરુ કુરુ ઝં ઝં ઝ્રૌં ઝ્રૌં વં વં મં મં હં હં સં સં તં તં પં પં દ્રાં દ્રીં દ્રીં હં સઃ સ્વાહા.

(નીચેનો મંત્ર બોલી બાજોઠ પર ચોખાનો સાથીયો કરી તેના પર મંગલ કળશ સ્થાપન કરવો.)

ૐ અદ્ય ભગવતો મહાપુરુષસ્ય શ્રીમદાદિબ્રહ્મણોમતેસ્મિન્ વિધીયમાન વિવાહ કર્મણિ (અથવા મહાપૂજા વિધાન કર્મણિ અથવા વાસ્તુ કર્મણિ) અમુક નામ્નાહં .... મંડપ ભૂમિ શુદ્ધયર્થં પાત્ર શુદ્ધયર્થં, ક્રિયા શુદ્ધયર્થં, શાંત્યર્થં, પુણ્યાહવાચનાર્થં નવ રત્નગંધ પુષ્પાંક્ષત બીજ પુરાદિશોભિતં શુદ્ધ પ્રાસુક તીર્થજલ પૂરિતં મંગલ કળશ સ્થાપનં કરોમિ શ્રી ક્ષ્વીં ક્ષ્વીં હં સઃ સ્વાહા.

(૩) શુદ્ધિમંત્ર, તીલક, રક્ષાબંધન :-

ૐ હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રુઁ હ્રૌઁ હ્રઃ નમોહર્તે શ્રીમતે પવિત્ર જલને સર્વ શુદ્ધિં કરોમિ સ્વાહા. (હસ્ત, પાદ, શરીર, ભૂમિ, પાત્ર, જલ છાંટી દ્રવ્ય શુદ્ધિ કરવી.)

(નીચેનો શ્લોક બોલી બન્નેને તીલક કરવું.)

મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલં ગૌતમો ગણી,
મંગલં કુંદકુંદાર્યો, જૈન ધર્મોઽસ્તુ મંગલમ્ ॥

નીચેનો શ્લોક બોલી રક્ષાબંધન (કંકણ બંધન) કરવું. બન્નેને જમણે હાથે નાડાછડી બાંધવી.

જિનેન્દ્ર ગુરુપૂજનં શ્રુતવચઃ સદા ધરણમ્,
સ્વશીલયમ રક્ષણં દદન સત્ત પોબૃંહણમ્.
ઈતિ પ્રથિત ષટ્ ક્રિયા-નિરતિચાર માસ્તાં,
તવેત્યથ પ્રથમકર્મણે વિહિતરક્ષિકા બન્ધનમ્.

આ કંકણ બંધન ગૃહસ્થનાં ષટ્કર્મ પાલન કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરવાનું ચિન્હ છે.

(૪) મંગલાષ્ટક :-

(મંગલાષ્ટક ભણતા "કુર્વન્તુ તે મંગલમ્" વખતે પુષ્પ ક્ષેપણ કરવું.)

શ્રી મન્નમ્ર સુરાસુરેન્દ્ર મુકુટ પ્રદ્યોતરત્ન પ્રભા,
ભાસ્વત્પાદનખેન્દવઃ પ્રવચનામ્ભોધાવવઃ સ્થાયિનઃ,

યે સર્વે જિનસિદ્ધિસૂર્યનુગતાસ્તે પાઠકાઃ સાધવઃ,
સ્તુત્યા યોગિજનૈશ્ચ પંચગુરવઃ, કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૧॥
(આ મંગલ અવસરે પંચ પરમેષ્ઠી ભગવંત મંગલ કરો.)
નાભેયાદિ જિનાઃ પ્રશસ્ત વદના ખ્યાતાશ્ચતુ વિંશતિઃ
શ્રીમન્તો ભરતેશ્વર પ્રભૃતયો યે ચક્રિણો દ્વાદશ,
યે વિષ્ણુ પ્રતિ વિષ્ણુ-લાંગલધરાઃ સપ્તોત્તરા વિંશતિ,
ત્રૈલોક્યા ભયદા ત્રિષષ્ટિ પુરુષાઃ કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૨॥
(આ મંગલ અવસરે ૬૩ સલાકા પુરુષ મંગલ કરો.)
યે પંચૌષધ ૠદ્ધયઃ શ્રુત તપો વૃદ્ધિંગતાઃ પંચ યે,
યે ચાષ્ટાં ગમહા નિમિત્ત કુશલાશ્ચાષ્ટૌ વિયચ્ચારિણઃ,
પંચ જ્ઞાન ધરાશ્ચયેઽપિ વિપુલા યે સિદ્ધિ બુદ્ધીશ્વરાઃ,
સપ્તૈતે સકલાર્ચિતા મુનિવરાઃ કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૩॥
(આ મંગલ અવસરે ૬૪ ૠદ્ધિધારી મુનિવરો મંગલ કરો.)
જ્યોતિર્વ્યન્તર-ભાવનામર ગૃહે મેરૌ કુલાદ્રૌ સ્થિતાઃ,
જમ્બુ-શાલ્મલિ-ચૈત્યશાખિષુ તથા વક્ષાર રૌપ્યાદ્રિષુ,
ઈષ્વાકારગિરૌ ચ કુણ્ડલનગે દ્વીપે ચ નંદીશ્વરે,
શૈલે મનુજોત્તરે જિનગૃહાઃ કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૪॥
(આ મંગલ અવસરે સર્વ અકૃત્રિમ જિનગૃહો મંગલ કરો.)
કૈલાસો વૃષભસ્ય નિવૃત્તિમહી વીરસ્ય પાવાપુરી,
ચમ્પા વા વસુપૂજ્યસ જ્જિનપ્રતેઃ સમ્મેદશૈલોઽર્હતામ્,
શેષાણામપિ ચોર્જયન્તિ શિખરી નેમીશ્વર સ્યાર્હતો,
નિર્વાણા વનયઃ પ્રસિદ્ધ વિભવાઃ કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૫॥
(આ મંગલ અવસરે નિર્વાણ ભૂમિ મંગલ કરો.)
જાયન્તે જિન-ચક્રવર્તિ-બલભદ્ર-ભોગીન્દ્ર-કૃષ્ણાધ્યો,
ધર્માદેવ દિગંગનાંગ વિલસ-ચ્છશ્વદ્યશરશ્ચન્દનાઃ,
તદ્વીના નરકાદિયોનિષુ નરા દુખં સહન્તે ધ્રુવં,
સ સ્વર્ગાત્સુખ રમણીયકપદં કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૬॥
(આ મંગલ અવસરે રત્નત્રય ધર્મ તથા ધર્મ ધારી મહાત્માઓ મંગલ કરો.)

યો ગર્ભાવતરોત્સવો ભગવતાં જન્માભિષેકોત્સવો,
યો જાતઃ પરનિષ્ક્રમેણ વિભવો યઃ કેવલજ્ઞાન ભાક્,
યઃ કૈવલ્યપુર પ્રવેશ મહિમા સમ્પાદિતઃ સ્વર્ગિભિઃ,
કલ્યાણા નિ ચ તાનિ પંચ સતતં કુર્વન્તુ તે મંગલમ્ ॥૭॥

(આ મંગલ અવસરે પંચકલ્યાણક મંગલ કરો.)

ઈત્થં શ્રીજિનમંગલાષ્ટકમિદં સૌભાગ્ય સમ્પત્કરં,
કલ્યાણેષુ મહોત્સવેષુ સુધિયસ્તીર્થંકરાણાં સુખાત્,
યે શ્રૃણ્વેન્તિ પઠન્તિ તૈશ્ચ સુજનૈર્ધમાર્થકામાન્વિતા,
લક્ષ્મીરા શ્રિયતે વ્યપાયરહિતા નિર્વાણ લક્ષ્મીરપિ ॥૮॥

(આ રીતે જિન મંગલાષ્ટક પૂર્ણ કરી મોક્ષ લક્ષ્મી પ્રાપ્ત હો.)

(૫) નીચેનો જાપ મંત્ર ત્રણ વાર બોલવો.

ॐ હ્રાં હ્રીં હ્રૂં હ્રૌં હ્રઃ અ સિ આ ઉ સા સર્વ શાન્તિ કુરૂ કુરૂ સ્વાહા.

(૬) પૂજા પ્રારંભ :-

ॐ જય જય જય નમોસ્તુ, નમોસ્તુ, નમોસ્તુ,
ણમો અરિહંતાણં, ણમો સિદ્ધાણં, ણમો આયરિયાણં,
ણમો ઉવજ્ઝાયાણં, ણમો લોએ સવ્વસાહૂણં,
ॐ હ્રીં અનાદિમૂલ મંત્રેભ્યો નમઃ ।

(દિવ્ય પુષ્પાંજલિ ક્ષિપેત્)

ચત્તારિ મંગલં, અરહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં,
સાહૂ મંગલં, કેવલિપણત્તો ધમ્મો મંગલં,
ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધ લોગુત્તમા,
સાહુ લોગુત્તમા, કેવલિપણત્તો ધમ્મો લોગુત્તમા,
ચત્તારિ સરણં પવ્વજ્ઝામિ, અરહંતે સરણં પવજ્જામિ,
સિદ્ધ સરણં પવ્વજ્જામિ, સાહુ સરણં પવ્વજ્જામિ,
કેવલિપણત્તો ધમ્મો સરણં પવ્વજ્જામિ.

(દિવ્ય પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરવી)

પંચ પરમેષ્ઠી ભગવંતનો અર્ઘ

મનમાંહિ, ભક્તિ અનાદિ નમિહોં દેવ અરહંત કો સહી,
શ્રી સિદ્ધ પૂજું અષ્ટ ગુણમય સૂરિ ગુણ છત્તીસ હી.
અંગ-પૂર્વ ધારી જજૌં ઉપાધ્યાય સાધુ ગુણ અઠવીસજી,
યે પંચ ગુરુ નિરગ્રંથ સુ મંગલદાયી જગદીશજી.

ૐ હ્રીં શ્રી અરહંતજી, સિદ્ધજી, આચાર્યજી, ઉપાધ્યાયજી, સર્વ સાહુજી-પંચ પરમેષ્ઠિભ્યો અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

卐 સમુચ્ચય પૂજા - દોહા 卐

દેવશાસ્ત્ર ગુરુ નમન કરિ વીસ તીર્થંકર ધ્યાય,
સિદ્ધ શુદ્ધ રાજત સદા, નમૂં ચિત્ત હુલસાય.

ૐ હ્રીં શ્રી દેવ શાસ્ત્ર ગુરુ સમૂહ, શ્રી વિદ્યમાન વિશંતિ તીર્થંકર સમૂહ, શ્રી અનન્તાનન્ત સિદ્ધ પરમેષ્ઠી સમૂહ અત્ર અવતર અવતર સંવૌષટ્ આવ્હાનનં, અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ સ્થાપનમ્, અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ વષટ્ સન્નિધિકરણં.

અનાદિ કાલસે જગમેં સ્વામિન્, જલસે સુચિતા કો માના,
શુદ્ધ નિજાતમ સમ્યક્ રત્નત્રય, નિધિકો નહીં પહિચાના.
અબ નિર્મળ રત્નત્રય જલ લે, દેવશાસ્ત્ર ગુરુકો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.

ૐ હ્રીં શ્રી દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂભ્યઃ શ્રી વિદ્યમાન વિશંતિ તીર્થંકરેભ્યઃ શ્રી અનન્તાન્ત સિદ્ધ પરમેષ્ઠિભ્યો જન્મજરામૃત્યુ વિનાશનાય જલં નિર્વ. સ્વાહા.

ભવ આતાપ મિટાવનકી નિજમેં હી ક્ષમતા સમતા હૈ,
અનજાને અબ તક મૈંને, પરમેં કી ઝુઠી મમતા હૈ.
ચંદન સમ શીતલતા પાને, શ્રી દેવશાસ્ત્ર ગુરુકો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.

ૐ હ્રીં શ્રી .... ભવતાપ વિનાશનાય ચંદનં નિર્વ. સ્વાહા.

અક્ષય પદ કે બિન ફિરા જગતકી લખ ચૌરાસી યોની મેં,
અષ્ટ કર્મ કે નાશ કરનકો, અક્ષત તુમ ઢિંગ લાયા મૈં.

અક્ષય નિધિ નિજકી પાને અબ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂકો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.
ૐ હ્રીં શ્રી .... અક્ષય પદ પ્રાપ્તયે અક્ષતાન્ નિર્વ. સ્વાહા.
પુષ્પ સુગન્ધી સે આતમને, શીલ સ્વભાવ નશાયા હૈ,
મન્મથ બાણોસે બિંધ કરકે, ચહું ગતિ દુઃખ ઉપજાયા હૈ.
સ્થિરતા નિજમેં પાને કો, શ્રી દેવ શાસ્ત્ર ગુરુ કો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.
ૐ હ્રીં શ્રી .... કામબાણ વિધ્વંસનાય પુષ્પમ્ નિર્વ. સ્વાહા.
ષટ્ રસ મિશ્રિત ભોજનસે, યે ભૂખ ન મેરી શાન્ત હુઈ,
આતમરસ અનુપમ ચખને સે, ઈન્દ્રિય મન ઈચ્છા શમન હુઈ.
સર્વથા ભૂખ કે મેટન કો, શ્રી દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂ કો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.
ૐ હ્રીં શ્રી .... ક્ષુધા રોગ વિનાશનાય નૈવેદ્યં નિર્વ. સ્વાહા.
જડ દીપ વિનશ્વર કો અબ તક સમજા થા મૈંને ઉજિયારા,
નિજ ગુણ દર્શાયક જ્ઞાન દીપસે, મિટા મોહ કા અંધિયારા.
યે દીપ સમર્પિત કરકે મૈં, શ્રી દેવશાસ્ત્ર ગુરુકો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.
ૐ હ્રીં શ્રી .... મોહાંધકાર વિનાશનાય દીપં નિર્વ. સ્વાહા.
યે ધૂપ અનલમેં ખેને સે, કર્મોકો નહીં જલાયેગી,
નિજમેં નિજકી શક્તિ જ્વાલા, જો રાગ-દ્વેષ નશાયેગી.
ઉસ શક્તિ દહન પ્રગટાનેકો, શ્રી દેવશાસ્ત્ર ગુરૂકો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.
ૐ હ્રીં શ્રી .... અષ્ટ કર્મ દહનાય ધૂપં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.
પિસ્તા બદામ શ્રીફલ લવંગ, ચરણન તુમ ઢિંગ મૈં લે આયા,
આતમ રસ ભીને નિજગુણ ફલ, મમ મન અબ ઉનમેં લલચાયા.
અબ મોક્ષ મહાફલ પાનેકો, શ્રી દેવશાસ્ત્ર ગુરૂકો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.
ૐ હ્રીં શ્રી .... મોક્ષફલ પ્રાપ્તયે ફલં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

અષ્ટમ વસુધા પાને કો, કરમેં યે આઠોં દ્રવ્ય લિયે,
સહજ શુદ્ધ સ્વાભાવિતકાસે, નિજમેં નિજ ગુણ પ્રગટ કિયે.
યે અર્ઘ સમર્પણ કરકે મૈં, શ્રી દેવશાસ્ત્ર ગુરૂ કો ધ્યાઉં,
વિદ્યમાન શ્રી વીસ તીર્થંકર, સિદ્ધ પ્રભુકે ગુણ ગાઉં.

ૐ હ્રીં શ્રી .... અનર્ઘ પદ પ્રાપ્તયે અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

જયમાલા

નશે ઘાતિયા કર્મ અર્હન્ત દેવા,
કરે સુર-અસુર નર મુનિ નિત્ય સેવા,
દરશ જ્ઞાન સુખ બલ અનન્ત કે સ્વામી,
છિયાલીસ ગુણયુક્ત મહાંઈશ નામી.....૧.
તેરી દિવ્ય વાણી સદા ભવ્ય માની,
મહા મોહ વિધ્વંસિની મોક્ષદાની,
અનેકાન્ત મય દ્વાદશાંગી બખાની,
નમો લોક માતા શ્રી જૈન વાણી.....૨.
વિરાગી આચારજ ઉવજ્ઝાય સાધૂ,
દરશ જ્ઞાન ભંડાર સમતા અરાધૂં,
નગન વેશધારી સુ એકા-વિહારી,
નિજાનન્દ મંડિત મુક્તિ-પથ પ્રચારી.....૩.
વિદેહ ક્ષેત્રમેં તીર્થંકર બીસ રાજે,
બિરહમાન બન્દુ સભી પાપ ભાજે,
નમૂં સિદ્ધ નિર્ભય નિરામય સુધામી,
અનાકુલ સમાધાન સહજાભિરામી.....૪.

છંદ

દેવ શાસ્ત્ર ગુરુ બીસ તીર્થંકર સિદ્ધ હૃદય બીચ ધરલે રે,
પૂજન ધ્યાન ગાન ગુણ કરકે, ભવ સાગર જિય તરલે રે.....૫.

ૐ હ્રીં શ્રી દેવશાસ્ત્ર ગુરુભ્યઃ શ્રી વિદ્યમાન વિંસતિ તીર્થંકરેભ્યો શ્રી અનન્તાન્ત સિદ્ધ પરમેષ્ઠિભ્યઃ જયમાલા પૂર્ણાર્ઘ્યં નિર્વ. સ્વાહા.

(અષ્ટકના આર્ષ મંત્રો બોલી નીચે પ્રમાણે ચઢાવવું.)

ॐ હ્રીં નીરજસે નમઃ (જલમ્) ॐ હ્રીં શીલગન્ધાય નમઃ (ચંદનમ્)
ॐ હ્રીં અક્ષતાય નમઃ (અક્ષતમ્) ॐ હ્રીં વિમલાય નમઃ (પુષ્પમ્)
ॐ હ્રીં દર્પમથનામ નમઃ (નૈવેદ્યમ્) ॐ હ્રીં જ્ઞાનદ્યોતનાય નમઃ(દીપમ્)
ॐ હ્રીં શ્રુત ધૂપાય નમઃ (ધૂપમ્) ॐ હ્રીં અભીષ્ટ ફલદાય નમઃ(ફલમ્)
ॐ હ્રીં પરમ સિદ્ધાય નમઃ (અર્ઘમ્)

(નીચેના ચાર અર્ઘ આપવા.)

ॐ હ્રીં વસુકર્મરહિત સિદ્ધેભ્યો અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.૧.
ॐ હ્રીં દ્વાદશાંગ શ્રુતયે અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.૨.
ॐ હ્રીં મહાઋદ્ધિ ધારક પરમર્ષિભ્યો અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.૩.
ॐ હ્રીં ધર્મચક્રાય અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.૪.

(૭) આહુતિ વિધિ :-

(નીચેનો મંત્ર બોલી પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.)

ॐ હ્રીં અર્હદ્ભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં સિદ્ધેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં આચાર્યેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં ઉપાધ્યાયેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં સર્વ સાધુભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં જિનધર્મેભ્યઃ સ્વાહા,ॐ હ્રીં જિનાગમેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં જિનબિમ્બેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં જિનચૈત્યાલયેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં સમ્યગ્દર્શનેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં સમ્યક્જ્ઞાનેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં સમ્યક્ચારિત્રેભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં અસ્મદ્ ગુરુભ્યેઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં અસ્મદ્ વિદ્યાગુરુભ્યઃ સ્વાહા, ॐ હ્રીં તપોભ્યેઃ સ્વાહા.

ॐ ॐ ॐ ॐ રં રં રં રં સ્વસ્તિકં સ્થાપયામિ સ્વાહા.
ॐ ॐ ॐ ॐ રં રં રં રં સ્વાહા. પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.

ॐ હ્રીં ચતુરસ્રે તીર્થંકરકુન્ડે અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.
ॐ હ્રીં શ્રીવૃત્તે ગણધર કુન્ડે અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.
ॐ હ્રીં શ્રી ત્રિકોણે સામાન્ય કેવલિકુન્ડે અર્ઘ નિર્વ. સ્વાહા.

આહુતિ મંત્રો - પીઠીકા મંત્રો*

ॐ સત્યજાતાય નમઃ ૧. **ॐ અર્હજ્જાતાય નમઃ ૨.**
ॐ પરમજાતાય નમઃ ૩. **ॐ અનુપમજાતાય નમઃ ૪.**

ॐ સ્વપ્રધાનાય નમઃ ૫.　ॐ અચલાય નમઃ ૬.
ॐ અક્ષતાય નમઃ ૭.　ॐ અવ્યાબાધાય નમઃ ૮.
ॐ અનન્તજ્ઞાનાય નમઃ ૯.　ॐ અનંત દર્શનાયં નમઃ ૧૦.
ॐ અનન્ત વીર્યાય નમઃ ૧૧.　ॐ અનંત સુખાય નમઃ ૧૨.
ॐ અનન્ત નિરજસે નમઃ ૧૩.　ॐ નિર્મલાય નમઃ ૧૪.
ॐ અચ્છેદ્યાય નમઃ ૧૫.　ॐ અભેદ્યાય નમઃ ૧૬.
ॐ અજરાય નમઃ ૧૭.　ॐ અમરાય નમઃ ૧૮.
ॐ અપ્રમેયાય નમઃ ૧૯.　ॐ અગર્ભવાસાય નમઃ ૨૦.
ॐ અક્ષોભ્માય નમઃ ૨૧.　ॐ અવિલીનાય નમઃ ૨૨.
ॐ પરમ ધાનાય નમઃ ૨૩.　ॐ પરમ કાષ્ઠાયોગ રૂપાય નમઃ
ॐ લોકાગ્રવાસિને નમઃ ૨૫.　ॐ પરમ સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ ૨૬.
ॐ અર્હત્સદ્ધેભ્યો નમો નમઃ ૨૭.ॐ કેવલિ સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ ૨૮
ॐ અંતઃકૃત સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ ॐ પરંપરા સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ
ॐ અનાદિ પરંપરા સિદ્ધેભ્યો નમઃ ॐ અનાદ્યનુપમ સિદ્ધેભ્યો નમઃ
ॐ સમ્યકૃદષ્ટે આસન્નભવ્ય નિર્વાણપૂજાર્હં સ્વાહા. ૩૩.

(ઉપર પ્રમાણે ૩૩ આહુતિઓ આપીને નીચે લખેલો કામ્ય મંત્ર ભણી વર કન્યા પર તથા જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા ત્થા પુષ્પથી બધી આહુતિઓ સ્વાહા બોલી ક્ષેપણ કરવા.)

સેવાફલં ષટ્ પરમ સ્થાનં ભવતુ, અપમૃત્યુ વિનાશનં ભવતુ.

-: જાતિ મંત્ર :-

ॐ સત્યજન્મનઃ શરણં પ્રપદ્યે સ્વાહા ૧. ॐ અર્હજ્જન્મનઃ શરણં પ્રપદ્યે નમઃ ૨. ॐ અર્હન્માતુઃ શરણં પ્રપદ્યે નમઃ ૩. ॐ અર્હત્સુતસ્ય શરણં પ્રપદ્યે નમઃ ૪. ॐ અનાદિ ગમનસ્ય શરણં પ્રપદ્યે નમઃ ૫. ॐ અનુપમ જન્મનઃ શરણં પ્રપદ્યે નમઃ ૬. ॐ રત્નત્રયસ્ય શરણં પ્રપદ્યે નમઃ ૭. ॐ સમ્યકૃદષ્ટે! સમ્યગ્દષ્ટે! આસન્નભવ્ય! નિર્વાણ-પૂજાર્હ! નિર્વાણ-પૂજાર્હ સ્વાહા. ૮.

(ઉપર પ્રમાણે આઠ આહુતિ આપ્યા પછી નીચે લખેલો કામ્યમંત્ર ભણી વર કન્યા તથા જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપણ કરવું.)

સેવાફલં ષટ્પરમ સ્થાનં ભવતુ, અપમૃત્યુ વિનાશનં ભવતુ.

-: નિસ્તારક મંત્ર :-

ॐ સત્યજાતાય સ્વાહા. ૧. ॐ અર્હજ્જાતાય સ્વાહા.૨. ॐ ષટ્ કર્મણે સ્વાહા. ૩. ॐ ગ્રામપતયે સ્વાહા. ૪. ॐ અનાદિશ્રોમિયાય સ્વાહા. ૫. ॐ સ્નાતકાય સ્વાહા. ૬. ॐ શ્રાવકાય સ્વાહા. ૭. ॐ દેવબ્રાહ્મણાય સ્વાહા. ૮. ॐ સુબ્રાહ્મણાય સ્વાહા. ૯. ॐ અનુપમાય સ્વાહા. ૧૦. ॐ સમ્યગ્દષ્ટે સમ્યગ્દષ્ટે નિધિપતે નિધિપતે વૈશ્રવણ વૈશ્રવણ સ્વાહા. ૧૧.

(ઉપરની ૧૧ આહુતિ આપીને નીચેનો મંત્ર ભણી વર કન્યા તથા જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.)

સેવાફલં ષટ્ પરમ સ્થાનં ભવતુ, અપમૃત્યુ વિનાશનં ભવતુ.

-: ઋષિ મંત્ર :-

ॐ સત્યજાતાય નમઃ સ્વાહા. ૧. ॐ અર્હજ્જાતાય નમઃ ૨. ॐ નિર્ગ્રંથાય નમઃ ૩. ॐ વીતરાગાય નમઃ ૪. ॐ મહાવ્રતાય નમઃ ૫. ॐ ત્રિગુપ્તાય નમઃ ૬. ॐ મહાયોગાય નમઃ ૭. ॐ વિવિધયોગાય નમઃ ૮. ॐ વિવિધ ર્ધ્યયે નમઃ ૯. ॐ અંગધરાય નમઃ ૧૦. ॐ પૂર્વધરાય નમઃ ૧૧. ॐ ગણધરાય નમઃ ૧૨. ॐ પરમર્ષિભ્યો નમો નમઃ ૧૩. ॐ અનુપમજાતાય નમો નમઃ ૧૪. ॐ સમ્યગ્દષ્ટે સમ્યગ્દષ્ટે ભૂપતે ભૂપતે નગર પતે નગર પતે કાલશ્રમણ કાલશ્રમણ સ્વાહા ૧૫.

(ઉપર પ્રમાણે ૧૫ આહુતિ આપીને નીચેનો મંત્ર ભણી વર કન્યા તથા જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.)

સેવાફલં ષટ્ પરમસ્થાનં ભવતુ અપમૃત્યુ વિનાશનં ભવતુ.

-: સુરેન્દ્ર મંત્ર :-

ॐ સત્યજાતાય સ્વાહા. ૧. ॐ અર્હજ્જાતાય સ્વાહા. ૨. ॐ દિવ્યજાતાય નમઃ ૩. ॐ દિવ્યાર્ચિર્જાતાય સ્વાહા ૪. ॐ નેમિનાથાય સ્વાહા ૫. ॐ સૌધર્માય સ્વાહા ૬. ॐ કલ્પાધિપતયે સ્વાહા ૭. ॐ અનુચરામ સ્વાહા ૮. ॐ પરંપરેન્દ્રાય સ્વાહા ૯. ॐ અહમિન્દ્રાય સ્વાહા ૧૦. ॐ પરમાર્હતે સ્વાહા ૧૧. ॐ અનુપમાય સ્વાહા ૧૨. ॐ સમ્યગ્દષ્ટે સમ્યગ્દષ્ટે કલ્પપતે કલ્પપતે દિવ્યમૂર્તિ દિવ્યમૂર્તિ વજ્રનામન્ પજનામન્ સ્વાહા. ૧૩.

ઉપર પ્રમાણે ૧૩ આહુતિ આપીને નીચેનો મંત્ર ભણી વર કન્યા પર, જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપ કરવા.

સેવાફલં ષટ્ પરમ સ્થાનં ભવતુ અપમૃત્યુ વિનાશનં ભવતુ.

-: પરમરાજાદિ મંત્ર :-

ૐ સત્યજાતાય સ્વાહા ૧. ૐ અર્હજ્જાતાય સ્વાહા ૨. ૐ અનુપમેન્દ્રાય સ્વાહા ૩. ૐ વિજયાર્ચિજાતાય સ્વાહા ૪. ૐ નેમિનાથાય સ્વાહા ૫. ૐપરમજાતાય સ્વાહા ૬. ૐ પરમાર્હતાય સ્વાહા ૭. ૐ અનુપમાય સ્વાહા ૮. ૐ સમ્યગ્દષ્ટે સમ્યગ્દષ્ટે ઉગ્રતેજઃ ઉગ્રતેજઃ દિશાંજન દિશાંજન નેમિવિજય નેમિવિજય સ્વાહા ૯.

(ઉપર પ્રમાણે ૯ આહુતિ આપીને નીચેનો મંત્ર ભણી વર કન્યા તથા જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.)

-: પરમેષ્ઠી મંત્ર :-

ૐ સત્યજાતાય નમઃ સ્વાહા ૧. ૐ અર્હજ્જતાય નમઃ ૨. ૐ પરમજાતાય નમઃ ૩. ૐ પરમાર્હતાય નમઃ ૪. ૐ પરમરૂપાય નમઃ ૫. ૐ પરમતેજસે નમઃ ૬. ૐ પરમ ગુણાય નમઃ ૭. ૐ પરમ સ્થાનાય નમઃ ૮. ૐ પરમ યોગિને નમઃ ૯. ૐ પરમભાગ્યાય નમઃ ૧૦. ૐ પરમર્ધ્ધયે નમઃ ૧૧. ૐ પરમ પ્રસાદાય નમઃ ૧૨. ૐ પરમકાંક્ષિતાય નમઃ ૧૩. ૐ પરમવિજયાય નમઃ ૧૪. ૐ પરમ વિજ્ઞાનાય નમઃ ૧૫. ૐ પરમ દર્શનાય નમઃ ૧૬. ૐ પરમવીર્યાય નમઃ ૧૭. ૐ પરમ સુખાય નમઃ ૧૮. ૐ પરમ સર્વજ્ઞાય નમઃ ૧૯. ૐ અર્હતે નમઃ ૨૦. ૐ પરમેષ્ઠિને નમઃ ૨૧. ૐ પરમ નેત્રે નમો નમઃ ૨૨. ૐ સમ્યગ્દષ્ટે સમ્યગ્દષ્ટે ત્રૈલોક્યવિજય ત્રૈલોક્યવિજય ધર્મમૂર્તે ધર્મમૂર્તે ધર્મનેમે ધર્મનેમે સ્વાહા ૨૩.

(ઉપરની ૨૩ આહુતિ આપીને નીચેના મંત્ર ભણી વર કન્યા તથા જનતા પર પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.)

સેવાફલં ષટ્ પરમ સ્થાનં ભવતુ અપમૃત્યુ વિનાશનં ભવતુ.)

-: લવંગની આહુતિઓ :-

ૐ હ્રીં અર્હદભ્યઃ સ્વાહા ૧. ૐ હ્રીં સિદ્ધેભ્યઃ સ્વાહા ૨. ૐ હ્રીં આચાર્યેભ્યઃ સ્વાહા ૩. ૐ હ્રીં ઉપાધ્યાયેભ્યઃ સ્વાહા ૪. ૐ હ્રીં સર્વસાધુભ્યઃ સ્વાહા ૫. ૐ હ્રીં જિનધર્મેભ્યઃ સ્વાહા ૬. ૐ હ્રીં જિનાગમેભ્યઃ સ્વાહા ૭. ૐ

જિનચૈત્યેભ્યઃ સ્વાહા ૮. ૐ હ્રીં જિનચૈત્યાલયેભ્યઃ સ્વાહા ૯. ૐ હ્રીં સમ્યગ્દર્શનેભ્યઃ સ્વાહા ૧૦. ૐ હ્રીં સમ્યગ્જ્ઞાનેભ્યઃ સ્વાહા ૧૧. ૐ હ્રીં સમ્યક્ચારિભેત્ર્યઃ સ્વાહા ૧૨. ૐ હ્રીં અસ્મદ્ગુરૂભ્યઃ સ્વાહા ૧૩. ૐ હ્રીં અસ્મદ્ વિદ્યાગુરૂભ્યઃ સ્વાહા ૧૪. ૐ હ્રીં તપોભ્યઃ સ્વાહા ૧૫.

(ઉપરની ૧૫ આહુતિઓ ફરી વખત આહુતિઓ પુષ્પની આહુતિઓ આપવી.)

(નીચેની પાંચ આહુતિઓ પુષ્પની આપવી.)

ૐ હ્રીં અર્હજ્જાતાય નમઃ સ્વાહા ૧. ૐ હ્રીં પરમ જાતાય નમઃ સ્વાહા ૨. ૐ હ્રીં અનુપમ જાતાય નમઃ સ્વાહા ૩. ૐ હ્રીં અવિવાદાય નમઃ સ્વાહા ૪. ૐ હ્રીં અવિલીનાય નમઃ સ્વાહા ૫.

-: શાંતિમંત્ર આહુતિઓ :-

ૐ હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રૂઁ હ્રૌઁ હ્રઃ અસિયાઉસા સર્વ શાંતિ કુરૂ કુરૂ સ્વાહા.

(ઉપરનો મંત્ર ૯ વાર અથવા ૩૬ વાર ભણી આહુતિઓ આપવી.)

(૮) ગ્રન્થિ બંધન - છેડા બંધન

(ગૃહસ્થાચાર્યે યંત્ર, જિનવાણીજી, ઉપસ્થિત સ્ત્રી-પુરુષો રૂબરૂ પોતે અથવા કન્યાની મોટીબેન અથવા ફોઈ સૌભાગ્યવતીએ વર તથા કન્યાના વસ્રોના છેડા બંધન કરવા. કન્યાના છેડામાં હળદર આખી, સોપારી તથા નાણું અને તેથી કંઈ વિશેષ નાણું, હળદર આખી તથા સોપારી વરના છેડામાં બાંધી બંને છેડા નીચેનો શ્લોક ભણીને બાંધવા.)

અસ્મિન્ જન્મનિ એષ બન્ધો દ્વયોર્વૈ
કાર્યે ધર્મે વા ગૃહસ્થ ત્વભાજિ,
યોગો જાતઃ પંચ દેવાગ્નિ સાક્ષી,
જાયાપત્યોરંચ લગ્રન્થિ બન્ધાત્.

અર્થ :- આ બન્ને દંપતીઓની સર્વે ધાર્મિક તથા લૌકિક કાર્યોમાં સર્વદા મજબુત પ્રેમ ગાંઠ છે, જે કદી છૂટતી નથી. કારણ કે તે પંચદેવ તથા શ્રાવકોની સાક્ષી પૂર્વક બાંધી છે.

(૯) મુખાવલોકન વિધિ :-

કન્યાયા વદનં પશ્યેત્ વરઃ કન્યા વરસ્ય ચ,
શુભ લગ્ને સતાં મધ્યે સુખ પ્રીતિ વિવર્ધ્ધયે.

(શુભ લગ્નમાં સુખ અને પ્રીતિની વૃદ્ધિને માટે સર્વેની રૂબરૂ વર કન્યાનું મુખ જુએ અને કન્યા વરનું મુખ જુએ, અમારી સગાઈ થઈ હતી તેજ અમે બંને છીએ.)

(૧૦) પ્રદાન વિધિ :-

આ વિધિ વખતે વર કન્યાના માતા પિતા અથવા વડિલોને હાજર રાખવા.

(વર, કન્યા તથા ચારે વડિલોએ નીચેનો શ્રી દિગમ્બર જૈન ધર્મનો મહામંત્ર બોલી શ્રી યંત્ર તથા શ્રી જિનવાણીજીને નમસ્કાર કરવા.)

ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી અરહંતાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી સિદ્ધાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી આયરિયાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી ઉવજ્જાયાણં,
ણમો લોએ સવ્વ ત્રિકાળવર્તી સાહુણં.

(ઉપરનો મંત્ર બોલી પુષ્પાંજલિ ચઢાવવી.)

(કન્યાના વડિલો વરના વડિલોને નીચે પ્રમાણે કહેવું.)

પ્રથમ ચોવીસ તીર્થંકરોને નમસ્કાર કરી જમ્બુદ્વીપમાં ભરતક્ષેત્રમાં, આર્યખંડમાં અમુક ..... પ્રાન્તમાં, અમુક ..... ગામમાં, અમુક ..... શ્રેષ્ઠિના ઘરમાં, આ વિવાહ મંડપમાં અમુક ..... વીર નિર્વાણ, અમુક ..... સંવતમાં, અમુક ..... માસમાં, અમુક ..... પક્ષમાં, અમુક ..... તિથિમાં, અમુક ..... વારમાં સિદ્ધચક્રની સમક્ષ, જિનવાણીજીની સમક્ષ વિદ્વાનોની સમક્ષ, શ્રાવકોની સમક્ષ, અમુક ..... ગોત્રમાં ઉત્પન્ન અમુક ..... શ્રેષ્ઠિવર્યના પૌત્ર, અમુક ..... ના સુપુત્ર અમુક ..... નામના કુમાર માટે

અમારી અમુક ..... ગોત્રમાં ઉત્પન્ન, અમુક ..... શ્રેષ્ઠીવર્યની પૌત્રી, અમુકની ..... સુપુત્રી, અમુક ..... નામ વાળી કન્યાને પ્રદાન કરવા ચાહીએ છીએ, આપ સ્વીકાર કરો.

(૧૧) વરણ વિધિ :-

(હવે વરના વડિલો કન્યાના વડિલોને કહે છે.)

ચોવીસ તીર્થંકરોને નમસ્કાર કરી જમ્બુદ્વીપમાં, ભરતક્ષેત્રમાં, આર્યખંડમાં, અમુક ..... પ્રાંતમાં, અમુક .... ગામમાં, અમુક ..... શ્રેષ્ઠીના ઘરમાં, આ વિવાહ મંડપમાં અમુક ..... વીર નિર્વાણ, અમુક સંવત ..... માં, અમુક ..... માસમાં, અમુક પક્ષ ..... માં, અમુક ..... તિથિમાં, અમુક ..... વારમાં શ્રી સિદ્ધચક્રની સમક્ષ, શ્રી જિનવાણીજીની સમક્ષ, વિદ્વાનોની સમક્ષ, શ્રાવકોની સમક્ષ, આપની અમુક ...... ગામમાં ઉત્પન્ન, અમુક ..... પૌત્રી, અમુક ..... નાં સુપુત્રી, અમુક ..... નામવાળી કન્યાને અમારા અમુક ..... ગોત્રમાં ઉત્પન્ન અમુક ..... ના પૌત્ર, અમુક ..... ના સુપુત્ર, અમુક ..... નામવાળા કુમારને માટે સ્વીકાર કરીએ છીએ.

કન્યાના પિતા (વરને) :- અમો આપને આ કન્યા પ્રદાન કરવા ચાહીએ છીએ, આપ સ્વીકાર કરો.

વર કહે :- હું સ્વીકાર કરૂં છું.

કન્યા કહે :- હું પણ આ સમ્બન્ધનો સ્વીકાર કરૂં છું.

પંચ લોક :- સ્વીકાર કરો, સ્વીકાર કરો, સ્વીકાર કરો.

વર કન્યા :- સ્વીકાર, સ્વીકાર, સ્વીકાર કરીએ છીએ.

કન્યાના વડિલો :- (વરને) આપ ધર્મ, અર્થ, કામથી આ કન્યાનું પાલન કરજો.

વર :- ધર્મ, અર્થ અને કામથી હું પાલન કરીશ.

(૧૨) હસ્તમેળાપ વિધિ :-

(કન્યાના ડાબા હાથમાં અને વરના જમણા હાથમાં હળદર કે મેંદી ચોપડી કન્યાનો હાથ નીચે અને વરનો હાથ ઉપર એ રીતે હસ્તમેળાપ શુભ મુહુર્તમાં કરવો. કન્યાના માતાપિતાએ ઝારીથી નીચેનો મંત્ર ભણી જોડેલા હાથ ઉપર જલધારા છોડવી.)

ૐ નમો અર્હતે ભગવતે શ્રીમદ્ વર્ધમાનાય શ્રી બલાયુરારોગ્ય સંતાનાભિવર્ધનમ્ ભવતુ. ૐ હ્રીં અસ્મિન્ જંબુદ્વીપે ભરતક્ષેત્રે ગુર્જર દેશે અમુક ..... નગરે, અમુક ..... વર્ષે, અમુક ..... માસે, અમુક ..... પક્ષે, અમુક ..... તિથૌ, અમુક ..... વાસરે, અમુક ..... ગોત્રોત્પન્નાય અમુક ..... નામ્ન કુમારાય વરાય ભગવતે, અમુક ..... ગોત્રસ્ય, અમુક .....નામ્ની પુત્રીં ઈમાં કન્યાં દદાવઃ.

ૐ ક્ષ્વીં ક્ષ્વીં હં સં સ્વાહા.

(મંત્ર ભણી રહ્યા પછી હસ્તમેળાપ ચાલુ રાખવો નહિં.)

(૧૩) સપ્તપદી (સાત ફેરા વિધિ) :-

(ગૃહસ્થાચાર્યે કન્યાને આગળ અને વરને પાછળ રાખી વેદી પ્રદક્ષિણા કરાવવી. છ ફેરા કરાવી નીચેના છ શ્લોક ભણી અર્ઘ આપવા. ફેરા વખતે વર કન્યા પર સર્વે સ્રી-પુરુષોએ પુષ્પવૃષ્ટિ કરવી.)

સજ્જાતિ પરમ સ્થાને સજ્જાતિં સદ્ગુણાર્ચનૈઃ,
પૂજયેત્સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગ મોક્ષ સુખાકરમ્ ૧.

ૐ હ્રીં શ્રી સજ્જાતિપરમ સ્થાનાય અર્ઘ્યં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

સદ્ગૃહસ્થપરમ સ્થાને સદ્ગૃહં જિનનાયકમ્
પૂજયેત્સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગમોક્ષ સુખાકરમ્ ૨.

ૐ હ્રીં શ્રી સદ્ગૃહસ્થપરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

પારિવ્રાજ્ય પરમ સ્થાને પરિવ્રાજસ્ય પૂજનમ્,
પૂજયેત્સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગ મોક્ષ સુખાકરમ્ ૩.

ૐ હ્રીં શ્રી પારિવ્રાજ્યપરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

સુરેન્દ્ર પરમસ્થાને સુરેન્દ્રાદ્યેકપૂજિતમ્
પૂજયેત્સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગમોક્ષસુખાકરમ્ ૪.

ૐ હ્રીં શ્રી સુરેન્દ્ર પરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

સામ્રાજ્યં પરમં ભુકતે અર્ચામિ જિન પાદુકમ્,
પૂજયેત્ સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગ મોક્ષ સુખાકરમ્ ૫.

ૐ હ્રીં શ્રી સામ્રાજ્ય પરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

આર્હન્ત્યં પરમ સ્થાનં ચતુઃકર્મવિનાશકમ્,
પૂજયેત્ સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગ મોક્ષ સુખાકરમ્ ૬.

ૐ હ્રીં શ્રી આર્હન્ત્ય પરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

(છ ફેરા પછી વર કન્યા જેમ બેઠા તેમ બેસાડીને ગૃહસ્થાચાર્ય ઉપદેશે છે કે :-)

ભાવી ગૃહસ્થાશ્રમીઓ સાંભળો, તમારો આ દામ્પત્ય (પતિ પત્ની) સંબંધ જીવન પર્યંતને માટે થઈ રહ્યો છે. તમો બન્નેએ બે શરીર હોવા છતાં પરસ્પરમાં એક મન થઈને એક બીજાના સુખદુખમાં સમવેદના તથા સહાયતા કરવી પડશે. તમારા દ્વારા પવિત્ર જૈન કુળની સંતાન પરંપરા ચાલવાથી જૈન ધર્મની પ્રભાવના તથા તમારા આત્માનું હિત થવું તે જરૂરનું છે.

આ ગૃહસ્થાશ્રમ ધર્મ, અર્થ, કામ એ ત્રણ પુરુષાર્થોનું સેવન કરતા તમોને મોક્ષમાર્ગનો સહાયક થશે. એ કારણથી તમે બંનેનો પરસ્પર નિષ્કંટક ભાવથી પ્રેમ રહેવાથી જ તમને આલોક તથા પરલોક સંબંધી સુખોની પ્રાપ્તિ થશે. જો તમારા પરિણામોમાં સંકલેશતા રહી તો તમારૂં સર્વ સુખ નાશ પામશે, ગૃહસ્થપણું બગડી જશે ને લોકમાં તમારી હાંસી થશે.

માટે હજુ પણ તમે એક બીજાને જે કંઈ કહેવું-કરવું હોય તો કહી તથા સાંભળી શકો છો, અને હજુ મન ન મળ્યાં હોય તો બંને એક બીજાથી સ્વતંત્ર છો. પોતાનો સંબંધ અન્ય કન્યા કે વર સાથે કરી શકો છો.

પછી ગૃહસ્થાચાર્ય વર-કન્યાને પૂછવું કે તમારે કંઈ કહેવું છે? અને વર અને કન્યા કંઈ કહેવાની ઈચ્છા પ્રગટ કરે ત્યારે આચાર્યે તેમને કહેવાની રજા આપે છે.

-: વરના સાત વચન :-

૧. મારા વડીલ તથા કુટુંબીજનોની યથાયોગ્ય વિનય તથા સેવા ચાકરી કરવી પડશે. ૨. મારી આજ્ઞા લોપવી નહિં. ૩. કડવા તથા કઠોર વચન બોલવા નહિં. ૪. મારા હિતેચ્છુઓ તથા સતપાત્રો ઘરે આવે ત્યારે તેમને આદર સત્કાર તથા આદર આપવામાં મન કલુષિત કરવું નહિં. ૫. વડિલોની આજ્ઞા વિના પરઘેર જવું નહિં. ૬. ઘણી ભીડ હોય તેવા મેળા વગેરેમાં તથા કુધર્મી તથા અન્ય વ્યસનીઓને ઘરે જવું નહિં. ૭. મારાથી કોઈ વાત છાની રખાશે નહિં, તથા મારી ગુપ્ત વાત બીજાને કહેવી નહિં.

જો મારી આ સાત શરતોનો સ્વીકાર કરો તો તમે મારા વામાંગી થઈ શકો છો.

ત્યારે કન્યા કહે છે જો આપ પણ મારા નીચેના સાત વચનોનો સ્વીકાર કરો તો હું આપના સાત વચન સ્વીકારું છું.

-: કન્યાના સાત વચન :-

૧. પર સ્ત્રી સાથે ક્રીડા ન કરવી. ૨. વેશ્યા સેવન કરવું નહિં. ૩. જુગાર ખેલવો નહિં. ૪. ન્યાય તથા ઉદ્યોગથી કમાયેલા ધનથી ભરણપોષણ વસ્ત્ર તથા આભૂષણ વડે મારૂં રક્ષણ કરવું પડશે. ૫. શ્રી જિન મંદિર, તીર્થસ્થાન વગેરે ધર્મસ્થાને જતાં તથા ધર્મ કાર્યો કરતાં મને રોકશો નહિં. ૬. મારાથી કોઈ વાત છાની રાખવી નહિં તથા મારી ગુપ્ત વાત કોઈને કહેવી નહિં. ૭. અપરાધ વિના મને જીવન પર્યંત તજી શકશો નહિં તથા અનુચિત કંઠોર દંડ કરવો નહિં.

વર કહે છે આ સાત વચનો હું કબુલ કરૂં છું, તું મારા ડાબા (વામ) ભાગમાં આવ.

(જ્યારે વર કન્યા પરસ્પર પ્રતિજ્ઞાઓ કરી લે ત્યારે કન્યા વરના ડાબા ભાગમાં જઈ બેસે એ વખતે આચાર્યે વરવધૂ પર પુષ્પ વેરવાં. વરવધુ એક બીજાને પ્રેમોપહાર (માળા) પહેરાવે પછી વરને આગળ અને વધુને પાછળ રાખીને નીચેનો શ્લોક ભણી સાતમો ફેરો ફેરવી અર્થ આપવો.)

નિર્વાણં પરમસ્થાનં નિજભાષિતમુત્તમમ્,
પૂજયેત્ સપ્તવર્ષાણિ સ્વર્ગ મોક્ષ સુખાકરમ્ ૭.

ૐ હ્રીં શ્રી નિર્વાણ પરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

સજ્જાતિ, સદ્ગૃહસ્થત્વં, પારિવ્રાજ્યં સુરેન્દ્રતા,
સામ્રાજ્યં પરમાર્હન્ત્યં નિવાણં ચેતિ સપ્તકમ્ ૮.

ૐ હ્રીં શ્રી નિર્વાણ પરમ સ્થાનાય અર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

(૧૪) આરતી :-

યહ વિધિ મંગલ આરતી કીજે, પંચ પરમપદ ભજી સુખ લીજે,
પ્રથમ આરતિ શ્રી જિનરાજા, ભવોદધિ પાર ઉતારે જીહાજી... યહ ૧

દુસરી આરતિ સિદ્ધન કેરી, સુમરન કરત મીટે ભવ ફેરી.. યહ ૨.
તીસરી આરતી સુર મુનિંદા, જન્મ મરન દુઃખ દૂર કરીંદા.. યહ ૩.
ચોથી આરતિ શ્રી ઉવજ્ઝાયા, દર્શન દેખત પાપ પલાયા.. યહ ૪.
પાંચમી આરતિ સાધુ તુમારી, કુમતિ વિનાશન શિવ અધિકારી.. યહ ૫.
છટ્ઠી ગ્યારહ પ્રતિમા ધારી, શ્રાવક વંદો આનંદકારી.. યહ ૬.
સાતમી આરતિ શ્રી જિનવાણી, ઘાનત સુરગમુક્તિ સુખદાની.. યહ ૭.
જો યહ આરતિ પઢેને પઢાવે, સો નરનારી અમરપદ પાવે.. યહ ૮.

(૧૫) પુણ્યાહવાચન :-

ૐ પુણ્યાહં પુણ્યાહં લોકોદ્યોતનકરા અતીતંકાલસંજાતા નિર્વાણસાગર પ્રભૃતપશ્ચતુ વિંશતિ પરમ દેવા વઃ પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તામ્.

(કુંભ કળશમાંથી દરેક વખતે જલધારા કરવી.)

ૐ સમ્પ્રતિકાલ સંભવા વૃષભાદિવીરાન્તાશ્ચતુ વિશંતિપરમ જિનેન્દ્રા વઃ પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તામ્ (ધારા).

ૐ ભવિષ્યત્કાલાભ્યુદયપ્રભવા મહાપદ્માદિ ચતુર્વિંશતિ ભવિષ્યત્પરમ દેવાઃ વઃ પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તામ્ (ધારા).

સિમંધરાદિ વિદ્યમાન વિંશતિ પરમ દેવાઃ વઃ પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તામ્ (ધારા)

ૐ વૃષભસેનાદિગણધર દેવા વઃ પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તામ્. (ધારા).

ૐ સમર્દ્ધિ વિશોભિતાઃ કુન્દ કુન્દાદ્યનેક દિગમ્બર સાધુચરણા વઃ પ્રીયતાં પ્રીયતામ્ (ધારા).

ૐ વાન્યનગર ગ્રામ દેવતામનુજાઃ સર્વે ગુરુભકતા જિનધર્માપરાયણા ભવન્તુ. દાનતપો વીર્યાનુષ્ઠાનું નિત્યમેવાસ્તુ. સર્વ જિનધર્મત્મક્તાનાં ધનધાન્યૈશ્ચર્ય બલદ્યુતિ યશઃ પ્રમોદોત્સવાઃ પ્રવર્તન્તામ્.

તુષ્ટિરસ્તુ, પુષ્ટિરસ્તુ, વૃદ્ધિરસ્તુ, કલ્યાણમસ્તુ, અવિઘ્નસ્તુ, આયુષ્યમસ્તુ, આરોગ્યમસ્તુ, કર્મસિદ્ધિરસ્તુ, ઈષ્ટ સમ્પત્તિરસ્તુ, કામમાંગલ્યોત્સવાઃસન્તુ, પાપાનિ શામ્યન્તુ, ઘોરાણિ શામ્યન્તુ, પુણ્યં વર્ધતામ્, ધર્મો વર્ધતામ્, શ્રી વર્ધતામ્ કુલં ગોત્રં ચાભિવર્ધતામ્ સ્વસ્તિ ભદ્રં ચાસ્તુ, ક્ષ્વીં ક્ષ્વીં હં સઃ સ્વાહા. શ્રીમજ્જિનેન્દ્ર ચરણારવિન્દેષ્વાનન્દ ભક્તિઃ સદાસ્તુ.

શાંતિપાઠ (શાંતિપાઠ ભણતા જલધારા તથા પુષ્પવૃષ્ટિ કરવી.)

卐 શાંતિપાઠ 卐

(ચૌપાઈ ૧૬ માત્રા)

શાંતિનાથ મુખ શશિ ઉનહારી, શીલ ગુણ વ્રત સંયમ ધારી,
લખન એકસૌ આઠ વિરાજૈ, નિરખત નયન કમલ દલ લાજૈ.
પંચમ ચક્રવર્તિ પદ ધારી સોલમ તીર્થંકર સુખકારી,
ઈન્દ્ર નરેન્દ્ર પૂજ્ય જિનનાયક, નમોં શાંતિહિત શાંતિ વિધાયક.
દિવ્ય વિટપ પુહુપનકી વરષા, દુન્દુભિ આસન વાણી સરસા,
છત્ર ચમર ભામંડલ ભારી, યે તુવ પ્રાતિહાર્ય મનહારી.
શાંતિ જિનેશ શાંતિ સુખદાઈ, જગત પૂજ્ય પૂજોં શિર નાઈ,
પરમ શાંતિ દીજૈ હમ સબકો, પઢૈં તિન્હેં પુનિ ચાર સંઘકો.

(વસંત તિલકા)

પૂજૈં જિન્હેં મુકુટ હાર કિરીટ લાકે, ઈન્દ્રાદિ દેવ અરૂ પૂજ્ય પદાબ્જ જાકે,
સો શાંતિનાથ વર વંશ જગત્પ્રદીપ, મેરે લિયે કરહિં શાંતિ સદા અનૂપ.

(ઈન્દ્રવજ્રા)

સંપૂજકોંકો પ્રતિપાલકોંકો, યતીનકો ઔ યતિનાય કોંકો,
રાજા પ્રજા રાષ્ટ્ર સુદેશ કો લે, કીજે સુખી હે જિન શાંતિકો દે.

(સ્નગ્ધરા છંદ)

હોવૈ સારી પ્રજાકો સુખ બલયુત હો ધર્મધારી નરેશા,
હોવૈ વર્ષા સમૈ પૈ તિલભર ન રહૈ વ્યાધિયોં કા અન્દેશા,
હોવૈ ચોરી ન જારી સુસમય વરતૈ હો ન દુષ્કાલ મારી,
સારે હી દેશ ધારૈં જિનવર વૃષકો જો સદા સૌખ્યકારી.

દોહા- ઘાતિકર્મ જિન નાશકરી, પાયો કેવલરાજ,
શાંતિ કરો સબ જગતમેં, વૃષભાદિક જિનરાજ.

(મંદાકાંતા)

શાસ્ત્રોકા હો પઠન સુખદા લાભ સત્સંગતીકા,
સદ્‌વૃત્તોંકા સુજસ કહકે, દોષ ઢાંકૂં સભીકા,

બોલૂં પ્યારે વચન હિતકે, આપકા રૂપ ધ્યાઉં,
તૌલૌ સેઉં ચરણ જિનકે મોક્ષ જૌલૌં ન પાઉં.

(આર્યા)

તવ પદ મેરે હિયમેં, મમ હિય તેરે પુનીત ચરણોં મેં,
તબલૌં લીન રહોં પ્રભુ, જબલૌં પાયા ન મુક્તિપદ મૈંને.
અક્ષર પદ માત્રાસે દૂષિત જો કછુ કહા ગયા મુઝસે,
ક્ષમા કરો પ્રભુ સો સબ, કરૂણા કરિ પુનિ છુડાહુ ભવ દુઃખસે,
હે જગબન્ધુ જિનેશ્વર, પાઉં તવ ચરણ શરણ બલિહારી,
મરણ-સમાધિ સુદુર્લભ, કર્મોકાં ક્ષય સુબોધ સુખકારી.

(પરિપુષ્પાંજલિ ક્ષિપેત્)

(ણમોકાર મંત્રનો નવ વાર જાપ કરવો.)

વિસર્જન પાઠ (દોહા)

(વિસર્જન પાઠ ભણીને પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરીને સિદ્ધયંત્ર, શ્રી જિનવાણીજી વિગેરે યથા સ્થાને પધરાવવું.)

બિન જાને વા જાનકે રહી ટૂટ જો કોય,
તુમ પ્રસાદ તે પરમગુરુ, સો સબ પૂરન હોય. ૧.
પૂજન વિધિ જાનોં નહીં, નહિ જાનોં આહ્‌વાન,
ઔર વિસર્જન હૂ નહીં, ક્ષમા કરો ભગવાન. ૨.
મંત્રહીન ધનહીન હૂં, ક્રિયાહીન જિનદેવ,
ક્ષમા કરહુ રાખહુ મુઝે, દેહુ ચરણકી સેવ. ૩.
આયે જો જો દેવગન, પૂજે ભક્તિ પ્રમાન,
તે સબ જાવહુ કૃપાકર, અપને અપને સ્થાન. ૪.
મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલ ગૌતમ ગણી,
મંગલં કુન્દકુન્દાર્યો, જૈન ધર્મોસ્તુ મંગલમ્. ૫.
સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણકારક,
પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈન જયતુ શાસનમ્. ૬.

આ પછી વરની સાસુ અથવા સૌભાગ્યવંતી સ્રી હર્ષપૂર્વક વરવધુની આરતી કરે.

(નીચેનો શ્લોક બોલીને ગૃહસ્થાચાર્યે આશીર્વાદ આપવા, વરવધુ પર પુષ્પવૃષ્ટિ કરવી, તે વખતે વરવધુ ગૃહસ્થાચાર્યને નમસ્કાર કરે.)

શ્રી શાંતિરસ્તુ શિવમસ્તુ જ્યોસ્તુ, નિત્યમારોગ્યમસ્તું તવ પુષ્ટિ સમદ્ધિરસ્તુ, કલ્યાણમસ્તુ શુભમસ્ત્વભિવૃદ્ધિરસ્તુ, દીર્ઘાયુરસ્તુ કુલગોત્ર ધનં સદાસ્તુ.

દહેજનો કુરિવાજ બંધ કરવો.

વરવધુને તેમના સગાસંબંધીઓ તરફથી ભેટ વિગેરે રિવાજ હોય તે કરવા. વરવધુ શ્રી દિગમ્બર જિન મંદિરમાં નગદ ભેટ મુકી દર્શન કરે, ચાર પ્રકારના દાન કરવા.)

કન્યાના સિદ્ધસ્થાપન પાસે સિદ્ધ ભગવાનનો અર્ઘ આપી વિદાય આપવી. વરવધુ વડિલોને નમન કરે.

વરને ત્યાં વરવધુ આવે ત્યારે વરની માતા પોંખી લે અને વરના સિદ્ધ સ્થાપન પાસે સિદ્ધ ભગવાનનો અર્ઘ આપવો. ણમોકાર મંત્રનો નવવાર જાપ કરવો. વડિલોને નમન કરવા.

ઉત્તર વિધિ - પહેરામણી વિધિ યથા સમયે કરવી, ણમોકાર મંત્રનો નવવાર જાપ કરીને વરને ત્યાં છેડાબંધન તથા કંકણ બંધન છોડવા. છેડા બંધનના પૈસા વિગેરે વધુને આપવા. કુંભના પૈસા મંદિરજીમાં ભંડારમાં આપવા. શ્રી દિગમ્બર જૈન લગ્ન વિધિમાં દહેજનો કુરીવાજ અવશ્ય બંધ કરવો.

શ્રી લગ્ન વિધિ સમાપ્ત.

□□□

(ધ્વજારોહણ વખતે મંદિરજીની ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરતી વખતે શાંતિપાઠ પાના નંબર ૩૪ પર છે તે સર્વએ બોલવો.)

શ્રી દિગમ્બર જૈન મંદિરજીના શીખર ઉપર ધ્વજારોહણ (ધજા ચઢાવવા) ની વિધિ :-

મંદિરજીના પ્રતિષ્ઠાપનના પવિત્ર દિવસે અથવા આસો સુદ ૧૦ દશેરાના પવિત્ર દિવસે ધજા સારા ચોઘડીયે ચઢાવવી. ધ્વજા ચઢાવવાની વિધિ માટે ઉછામણી બોલીને તેનું આખુ કુટુંબ ધજા પર સ્વસ્તિક બનાવીને મંદિરજીમાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરીને ધજા ચઢાવવી, ધજા ચઢે ત્યારે સર્વએ પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા. જયકાર બોલીને પછી નવ ણમોકાર મંત્ર ભણી નીચેના ભક્તિ ભજન કરવા.

-: જૈન ઝંડા ગાયન - ૧ :-

લહરાયેગા લહરાયેગા ઝંડા શ્રી મહાવીર કા,
ઝંડા શ્રી ભગવાન કા, ઝંડા શ્રી ભગવાન કા,
ઝંડા શ્રી ભગવાન કા, ઝંડા શ્રી ભગવાન કા.....લહેરાયેગા.
તીર્થંકરને જો ફરકાયા, રત્નત્રયકા માર્ગ દિખાયા,
અનેકાન્તકા ચિહ્ન લગાયા, ઝંડા શ્રી મહાવીર કા..... લહે. ૧.
સબ જૈનોંકા જો હૈ પ્યારા, આત્મ ધર્મકા ચળકીત તારા,
સબ સાધક કા પૂર્ણ સહારા, ઝંડા શ્રી મહાવીર કા..... લહે. ૨.
સારે જગકા જો હૈ નાયક, મોક્ષ માર્ગકા હૈ જો દાયક,
ભક્તજનોં કા સદા સહાયક, ઝંડા શ્રી મહાવીર કા..... લહે. ૩.
શાસનકા સૌભાગ્ય બઢાતા, સબ જીવોંકો આનંદદાતા,
સ્વાલંબન કા પાઠ પઢાતા, ઝંડા શ્રી ભગવાન કા..... લહે. ૪.
વીર કુંદને ઈસે લહરાયા, ગુરુ મહાન ને ફીર ફહરાયા,
ભારત ભરમેં નાદ ગૂંજાયા, ઝંડા શ્રી મહાવીર કા..... લહે. ૫.

❖❖❖

-: જૈન ઝંડા ગાયન - ૨ :-

(કવિ શ્રી કલ્યાણકુમારજી "શશિ" કૃત)

સ્વસ્તિક ચિહ્ન વિભૂષિત પ્યારા, ઝંડા ઉંચે રહે હમારા,
સ્વસ્તિક ચિહ્ન ઈસમેં દરશાયા, યહ તીર્થંકરને અપનાયા.
ઋષભદેવને યહ ફહરાયા
અનેકાન્તકી નિર્મલ ધારા, ઝંડા ઉંચા રહે હમારા. ૧.

સ્યાદ્વાદ સન્દેશ સુનાકર, પરમ અહિંસા ધર્મ બતાકર,
વીર પ્રભુને ઈસે ઉડાકર,
દુનિયાભરમેં યશ વિસ્તારા, ઝંડા ઉંચે રહે હમારા. ૨.

પ્રથમ જૈન સમ્રાટ વીર વર, ચંદ્રગુપ્તસે સમર ધુરંધર,
ઈસ ઝંડેકે નીચે લડકર,
સેલ્યુકસકા ગર્વ નિવારા, ઝંડા ઉંચે રહે હમારા. ૩.

જય વિજયી અકલંક અખંડિત, પૂજ્ય સમન્તભદ્ર સે પંડિત,
કરતે રહે ઈસે અભિમંડિત,
અપને વિદ્યા-બલકે દ્વારા, ઝંડા ઉંચે રહે હમારા. ૪.

સબમેં પ્યાર બઢાનેવાલા, સબકો ગલે લગાનેવાલા,
વિશ્વ-પ્રેમ દરસાનેવાલા,
સમ્યગ્દર્શનકા ઉજિયારા, ઝંડા ઉંચા રહે હમારા. ૫.

યહ ઝંડા હાથોમેં લેકર, કર્મક્ષેત્રમેં બઢો નિરંતર,
ઉંચા રખો પ્રાણ ભી દેકર,
જૈન ધર્મકા વિજય સિતારા, ઝંડા ઉંચા રહે હમારા. ૬.

બતલાતા યહ ફહર ફહર કર, જીના તુમ શીખો મરમરકર,
જિના રહા ન કોઈ ડર કર
ભરો વીરતાસે જગ સારા, ઝંડા ઉંચા રહે હમારા. ૭.

વીરો ઈસકે નીચે આવો, ઈસકો દુનિયામેં ફહરાઓ,
શશિ કિરણેં જગમેં ફૈલાઓ,
વીરો યહ ઉત્થાન હમારા, ઝંડા ઉંચા રહે હમારા. ૮.

-: શ્રી સીમંધર સ્વામી સ્તવન - ૩ :-

ધન્ય ધન્ય આજ ઘડી કૈસી સુખકાર હૈ,
સીમંધર દરબાર લગા સીમંધર દરબાર હૈ.
ખુશિયા અપાર આજ હર દિલપે છાઈ હૈ,
દર્શન કે હેતુ સબ જનતા અકુલાઈ હૈ, જનતા અકુલાઈ હૈ,
ચારો ઔર દેખલો ભીડ બેસુમાર હૈ..... સીમંધર.. ૧.
ભક્તિ સે નૃત્ય-ગાન કોઈ હૈ કર રહે,
આતમ સુબોધ કર પાપોસે ડર રહે, પાપોસે ડર રહે,
પલ પલ પુણ્યકા ભરે ભંડાર હૈ..... સીમંધર.. ૨.
જય જય કે નાદસે ગુંજા આકાશ હૈ,
છુટેંગે પાપ સબ નિશ્ચય યે આશ હૈ, નિશ્ચય યે આશ હૈ,
દેખલો સૌભાગ્ય ખુલા આજ મુક્તિદ્વાર હૈ..... સીમંધર.. ૩.

❖❖❖

-: શ્રી આદિનાથ સ્તવન - ૪ :-

કેશરીયાજી તારો તો તરીએ (૨)
શામલીઆજી તારો તો તરીએ,
બીજા રે કોની આગળ કરગરીયે.....કેશરીયાજી.
મારે મોહની માયા છે મોટી રે,
જીવ વિષયા વિષયમાં ડુબ્યો રે,
એ તો ભારે કાદવમાં ખુંચ્યો,
હાં હાં રે એ તો ભારે કાદવમાં ખુંચ્યો.....કેશરીયાજી. ૧.
મારે સાવ સોનાની છે વીંટી રે,
એ તો રતન ચીંતામણી બૂટી રે,
મેં તો હાથેથી મેલી વછુટી,
હાં હાં રે મેં તો હાથેથી મેલી વછુટી.....કેશરીયાજી. ૨.

પ્રભુ! લાલજી સેવક તુમારો રે,
મને મોક્ષ નગર લઈ ચાલો રે,
હું તો ભવ ભવ દાસ તુમારો,
હાં હાં રે હું તો ભવ ભવ દાસ તુમારો.....કેશરીયાજી. ૩.

❖❖❖

-: શ્રી નેમનાથજી સ્તવન - ૫ :-

મારો પીયુ બાલ બ્રહ્મચારી, રાજુલનારી નેમ ચાલ્યા ગીરનારી રે,
સમુદ્ર વીજય સુત નેમ બીરાજે, જાદવ વંશમાં છાજે રે...મારો.
ધરતી ધમાવે ને ગગન ગમાવે, સારંગ ધનુષ ચઢાવે રે,
માસ વસન સબ ગોપીઓ આવે, નેમજીનો વિવાહ મનાવે રે..મારો.
પંચાયન પુરોમન રંગે, હરીયો વાત વીચારી રે,
ધપ મપ, ધપ મપ, નોબત બાજે, જાવદ જાન બીરાજે રે..મારો.
નેમકુંવર રાજેમતી હરખે, ગોખ ચઢીને પીયું નીરખે રે,
નેમકુંવર જબ તોરણ આવે, રાજુલ આનંદ પાવે રે..મારો.
નેમજી પધાર્યા ને પ્રીત સંભાળી, નવ ભવ કેરી હું નારી રે,
નેમ કુંવર રાજુલ બીરાજે, સંયમ લેશું સાથે રે..મારો.
છપ્પન દિવસ પ્રભુ ધ્યાન ધરીને, ગડ ગીરનાર બીરાજ્યાં રે,
કર્મ અપાવીને મુક્તિ પધાર્યા, અરજ અમર પદ પાવે રે..મારો.

❖❖❖

-: ચૌવીસ તીર્થંકર સ્વતન - ૬ :-

નેમ ચાલ્યા ગીરનાર ઝમરખો (૨)
રાણી તે રાજુલ લ્યોને ઝમરખો (૨)
રાજુલના ભરથાર ઝમરખો (૨)
સરખે સરખી જોડી ઝમરખો (૨)
આપોને નામો બોલી ઝમરખો (૨)
નેમ ચાલ્યા ગીરનાર ઝમરખો..... ટેક.

પહેલા તે વંદુ ઋષભનાથ જીણંદ રે (૨)
બીજા અજીતનાથ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૧.
ત્રીજા તે વંદુ સંભવનાથ જીણંદ રે (૨)
ચોથા અભિનંદન દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૨.
પાંચમાં તે વંદુ સુમતિનાથ જીણંદ રે (૨)
છઠ્ઠા પદ્મપ્રભુ, દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૩.
સાતમાં તે વંદુ સુપાર્શ્વનાથ જીણંદ રે (૨)
આઠમાં ચંદ્રપ્રભુ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૪.
નવમા તે વંદુ પુષ્પદંત જીણંદ રે (૨)
દશમાં શીતલનાથ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૫.
અગીયારમાં તે વંદુ શ્રેયાંસનાથ જીણંદ રે (૨)
બારમા વાસુપૂજ્ય દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૬.
તેરમાં તે વંદુ વિમલનાથ જીણંદ રે (૨)
ચૌદમાં અનંતનાથ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૭.
પંદરમાં તે વંદુ ધર્મનાથ જીણંદ રે (૨)
સોલમાં શાંતિનાથ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૮.
સત્તરમાં તે વંદુ કુંથુનાથ જીણંદ રે (૨)
અઢારમાં અરનાથ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૯.
ઓગણીસમાં તે વંદુ મલ્લિનાથ જીણંદ રે (૨)
વીસમાં મુનિસુવ્રત દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૧૦.
એકવીસમાં તે વંદુ નમિનાથ જીણંદ રે (૨)
બાવીસમાં નેમનાથ દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૧૧.
ત્રેવીસમાં તે વંદુ પાર્શ્વનાથ જીણંદ રે (૨)
ચોવીસમાં મહાવીર સ્વામી દેવ ઝમરખો..... નેમ.....૧૨.

❖❖❖

-: શ્રી પાર્શ્વનાથજી સ્તવન - ૭ :-

રંગાઈ જાને રંગમાં, તું રંગાઈ જાને રંગમાં,
મારા પાર્શ્વપ્રભુના રંગમાં, મારા દાદાના સત્સંગમાં,
તુ રંગાઈ જાને રંગમાં..... ટેક.

સાચુ સગપણ પાર્શ્વપ્રભુનું,
એજ ખરો મીત રે, બાકી જુઠી પ્રીત,
શ્વાસો શ્વાસે નિજ રસમાં, રોમ રોમ અંગમાં....
તુ રંગાઈ જાને રંગમાં..... ૧.

રાતે રટવું દિવસે રટવું, રટવું સાંજ સવાર,
ભૂલીશમાં પળવાર, પળ પળ તારી વિતાવી લે (૨)
પાર્શ્વ પ્રભુની સંગમાં..... તું...૨.

મૂર્તિ મનોહર હૈયે ભજીલે,
જનમ જનમનો સાથરે, ઝાલીને હાથ (૨)
નિર્મળ નિર વિકાસ રહેશે, મનડું નિતડું મનમાં.....તું...૩.
દિવસ સાચો ભવ સાગરમાં, રહેશે સદાયે સાથ રે,
દાદા પાર્શ્વનાથ રે (૨) સ્મરણ કરી લે, શરણ ગ્રહણ કરીલે,
જીત થશે જગમાં.....તું.....૪.

❖❖❖

-: શ્રી મહાવીર સ્વામીનું સ્તવન - ૮ :-

રંગ લાગ્યો મહાવીર તારો રંગ લાગ્યો,
લાગ્યો લાગ્યો મહાવીર તારો રંગ લાગ્યો..... ટેક.
તારા દર્શન કરવાનો મારો ભાવ જાગ્યો,
તારા દર્શનમાં સુખ અપાર..... મહાવીર..... ૧.
તારી પૂજન કરવાનો મારો ભાવ જાગ્યો,
તારી પૂજનમાં આનંદ અપાર..... મહાવીર..... ૨.

તારી ભક્તિ કરવાનો મ્હારો ભાવ જાગ્યો,
તારી ભક્તિનો મહિમા અપાર..... મહાવીર..... ૩.
તારી વાણી સુણવાનો મારો ભાવ જાગ્યો,
તારી વાણીમાં અમૃત અપાર..... મહાવીર..... ૪.
સમ્યક્દર્શન કરવાનો મારો ભાવ જાગ્યો,
સમ્યક્દર્શનમાં સુખ અપાર..... મહાવીર..... ૫.

❖❖❖

-: પૂર્ણ પૂજન હુઆ આનંદ મેં સ્તવન - ૯ :-

પૂર્ણ પૂજન હુઆ આનંદ મેં, (૨)
કીડી કટ કીડી કટ કીતાલ બાજૈ. (૨)
દોમ દોમ દોમ નોબત બાજે, (૨)
સમ તાલમેં મૃદંગ બાજે. (૨)
કડ કડ ધા કડ કડ ધા ધીનિ કડ ધા, (૨)
ઐસી તરહ કે વાજીંત્ર બાજે. (૨)
દુંહ ભયો મંદિર કે માંહી, (૨)
જૈ જૈ વાણી આકાશ હુઈ (૨)
જૈ જૈ જૈ જૈ જૈ જૈ (૨)
પૂર્ણ પૂજન હુઆ આનંદ મેં (૨)

❖❖❖

શ્રી ૧૦૦૮ મહાવીર સ્વામી ભગવાનનો નિર્વાણ કલ્યાણકનો પવિત્ર દિવસ

-: દિવાલી સરસ્વતી પૂજા :-

(આ ચોપડાના કાગળોનું પૂજન નથી, પરંતુ નિજવાણી માતાજીનું પૂજન, ભગવાન મહાવીર સ્વામી મૂખોદ્ભવ દિવ્ય ધ્વનિ બાર અંગ રૂપ જિનવાણીનું પૂજન, સિદ્ધ ભગવાન થવું છે માટે શ્રી સિદ્ધ ભગવંતોનું પૂજન છે.)

ૐ જય જય જય નમોસ્તુ, નમોસ્તુ, નમોસ્તુ.

ૐ ણમો અરિહંતાણં, ણમો સિદ્ધાણં, ણમો આઈરિયાણં, ણમો ઉવજઝાયાણં, ણમો લોએ સવ્વસાહૂણં.

ૐ અનાદિ મૂલમંત્રેભ્યો નમ:

(પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરવી.)

ચત્તારિ મંગલં, અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં, સાહુ મંગલં, કેવલિપણત્તો ધમ્મો મંગલં, ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહુ લોગુત્તમા, કેલવિપણત્તો ધમો લોગુત્તમા. ચત્તારિ સરણં પવ્વજ્જામિ, અરિહંતા સરણં પવ્વજ્જામિ, સિદ્ધા, સરણં પવ્વજ્જામિ, સાહુ સરણં પવ્વજ્જામિ, કેવલિપણત્તં ધમ્મં સરણં પવ્વજ્જામિ.

ૐ નમો અર્હતે સ્વાહા (પુષ્પાંજલિ ચઢાવવી.)

(શ્રી સિદ્ધ પરમેષ્ઠિ પૂજા અથવા અર્ધ્ય ચઢાવવા.)

જલ, ફલ, વસુ, વૃન્દા, અરઘ અમંદા, જજત અનંદા કે કન્દા,
મેટો ભવફન્દા, સબ દુ:ખ દન્દા, હીરાચંદા તુમ બન્દા.
ત્રિભુવન કે સ્વામી, ત્રિભુવન નામી, અંતરયામિ અભિરામી,
શિવપુર વિશ્રામી, નિજનિધિ પામી, સિદ્ધજજામિ સિરનામી.

ૐ હ્રીં અનાહત પરાક્રમાય સર્વ કર્મ વિનિર્મુક્તાય સિદ્ધ પરમેષ્ઠિને અર્ધ્યં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

(શ્રી મહાવીર સ્વામીની પૂજા અથવા અર્ધ્ય ચઢાવવા.)

જલ, ફલ, વસુ, સજી, હિમ-થાર, તન મન મોહ ધરોં,
ગુણ ગાઉં ભવો દધિતાર, પૂજત પાપ હરોં.
શ્રી વીર મહા અતિવીર, સન્મતિ નાયક હો,
જય વર્ધમાન ગુણધીર, સન્મતિ દાયક હો.

ૐ હ્રીં શ્રી મહાવીર જિનેન્દ્રાય અનર્ધ્યપદ પ્રાપ્તયે અર્ધ્યં નિર્વ. સ્વાહા.

સરસ્વતી - વાગેશ્વરી પૂજા

જન્મ જરા મૃત્યુ ક્ષય કરૈ, હરે કુનય જડ રીતિ,
ભવ સાગરસોં લે તિરૈ, પૂજે જિનવચ પ્રીતિ.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી વાગ્વાદિની, અવતર અવતર સંવૌષટ્ આવ્હાનનં.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી વાગ્વાદિની, અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ સ્થાપનમ્.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી વાગ્વાદિની, અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ વષટ્ સન્નિધિકરણં.

(ત્રિભંગી છંદ)

છીરોદધિ ગંગા, વિમલ તરંગા, સલિલ અભંગા, સુખ સંગા,
ભરિ કંચન ઝારી, ધાર નિકારી, તૃષા નિવારી, હિત ચંગા.
તીર્થંકર કી ધુનિ, ગણધરને સુનિ, અંગ રચે ચુનિ જ્ઞાન થઈ,
સો જિનવર વાની, શિવસુખદાની, ત્રિભુવન માની પૂજ્ય ભઈ.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી દૈવ્યૈ જલં નિર્વ. સ્વાહા. ૧.

કરપુર મંગાયા ચંદનં આયા, કેશર લાયા રંગ ભરી,
શારદપદ વંદો મન અભિનંદો, પાપ નિકંદો દાહ હરી. તીર્થંકર.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી દૈવ્યૈ ચંદનં નિર્વ. સ્વાહા. ૨.

સુખદાસ કમોદં, ધાર કમોદં, અતિ અનુમોદં ચંદસમં,
બહુ ભક્તિ બઢાઈ, કીરતિ ગાઈ, હો હુ સહાઈ, માત મમં. તીર્થંકર.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી દૈવ્યૈ અક્ષતાન નિર્વ. સ્વાહા.૩.

બહુફૂલ સુવાસં, વિમલ પ્રકાશં, આનંદ રાસં, લાય ધરે,
મમ કામ મિટાયો, શીલ બઢાયો, સુખ ઉપજાયો દોષ હરે. તીર્થંકર.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી દૈવ્યૈ પુષ્પં નિર્વ. સ્વાહા. ૪.

પકવાન બનાયા, બહુ ઘૃત લાયા, સબ વિધિ ભાયા, મિષ્ટ મહા,
પૂજૂં થુતિ ગાઉં, પ્રીતિ બઢાઉં, ક્ષુધા નસાઉં, હર્ષ લહા. તીર્થંકર.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સરસ્વતી દૈવ્યૈ નૈવેદ્યં નિર્વ. સ્વાહા. ૫.

હરિ દીપકં જોતં, તમક્ષય હોતં, જ્યોતિ ઉદ્યોતં તુમહિ ચઢૈ,
તુમ હો પરકાશક, ભરમ વિનાશક, હમ ઘટ ભાસક જ્ઞાન બઢૈ.તીર્થંકર.
ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્‌ભવ સરસ્વતી દેવ્યૈ દીપં નિર્વ. સ્વાહા. ૬.
શુભ ગંધ દશોં કર, પાવકમેં ધર, ધૂપ મનોહર ખેવત હૈં,
સબ પાપ જલાવૈં, પુણ્ય કમાવૈં, દાસ કહાવૈં સેવત હૈ. તીર્થંકર.
ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્‌ભવ સરસ્વતી દેવ્યૈ ધૂપં નિર્વ. સ્વાહા. ૭.
બાદામ છુહારી, લૌંગ સુપારી, શ્રીફલ ભારી લ્યાવત હૈ,
મનવાંછિત દાતા, મેટ અસાતા, તુમ ગુન માતા ધ્યાવત હૈ. તીર્થંકર.
ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્‌ભવ સરસ્વતી દેવ્યૈ ફલં નિર્વ. સ્વાહા. ૮.
નયન સુખકારી, મૃદુગુન ધારી, ઉજ્જવલ ભારી, મોલ ધરૈ,
શુભ ગંધ સમ્હારા, વસન નિહારા, તુમ તન ધારા, જ્ઞાન કરૈં. તીર્થંકર.
ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્‌ભવ સરસ્વતી દેવ્યૈ વસ્ત્રં નિર્વ. સ્વાહા. ૯.
(પોથી બંધન વસ્ત્ર, નાણું, અથવા અર્ઘ ચઢાવવો.)
જલ ચંદન અચ્છત, ફૂલ ચરૂ ચત, દીપ ધૂપ અતિ ફલ લાવે,
પૂજાકો ઠાનત, જો તુમ જાનત, સો નર દ્યાનત સુખ પાવૈ. તીર્થંકર.
ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્‌ભવ સરસ્વતી દેવ્યૈ અર્ઘં નિર્વ. સ્વાહા. ૧૦.

જયમાલા (સોરઠા)

ૐ કાર ધુનિસાર, દ્વાદશાંગ વાણી વિમલ,
નમો ભક્તિ ઉરધાર, જ્ઞાન કરૈ, જડતા હરૈ.

પહલા આચારંગ બખાનો, પદ અષ્ટાદશ સહસ પ્રમાનો,
દૂજા સૂત્રકૃતં અભિલાષં, પદ છત્તીસ સહસ ગુરુ ભાષં...૧.
તીજા ઠાના અંગ સુજાને, સહસ બિયાલિસ પદ સરધાનં,
ચોથા સમવાયાંગ નિહારં, ચોસઠ સહસ લાખ ઈક ધારં...૨.
પંચમ વ્યાખ્યા પ્રજ્ઞપ્તિ દરશં, દોય લાખ અઠાઈશ સહસં,
છટ્ઠા જ્ઞાતૃકથા વિસ્તારં, પાંચ લાખ છપ્પન હજારં...૩.
સપ્તમ ઉપાસકાધ્યયન અંગં, સત્તર સહસગ્યાર લખ ભંગં,
અષ્ટમ અંતકૃતં દશ ઈસં, સહસ અઠાઈસ લાખ તેઈસં...૪.

નવમ અનુત્તર દશ સુવિશાલં, લાખ બાનવૈ સહસ ચવાલં,
દશમ પ્રશ્નવ્યાકરણ વિચારં, લાખ તિરાનવૈં સોલ હજાર...૫.
ગ્યારહ, સુત્ર વિપાક સુભાષં, એક કૌડ ચૌરાસી લાખં,
ચાર કોડિ અરૂ પંદ્રહ લાખં, દો હજાર સબપદ ગુરુ શાખં...૬.
દ્વાદશ દષ્ટિવાદ પન ભેદં, ઈકસૌં આઠ કોડિ પનવેદં,
અડસઠ લાખ સહસ છપ્પન હૈ, સહિત પંચપદ મિથ્યા હન હૈ...૭.
ઈકસોં બારહ કોડિ બખાનૌ લાખ તીરાસી ઉપર જાનો,
ઠાવન સહસ પંચ અધિકાને, દ્વાદશ અંગ સર્વ પદ માનો...૮.
કોડિ એકાવન આઠહી લાખં, સહસ ચુરાસી છહસો ભાખં,
સાઢે ઈકીસ શ્લોક બતાયે, એક એંક પદકે યે ગાયે...૯.
દોહા- જા બાની કે જ્ઞાન સે, સુઝે લોક અલોક,
"ધ્યાનત" જગ જયવંત હો, સદા દેતહોં ધોક.

ૐ હ્રીં શ્રી જિનમુખોદ્ભવ સહસ્વતી દેવ્યૈ મહાર્ઘ્યં નિર્વ. સ્વાહા.

(નીચેની આરતી લલીત ધ્વનિથી આરતી બોલવી.)

જિનવાણી માતાની આરતી

જય અમ્બે વાણી, માતા જય અમ્બે વાણી,
તુમકો નિશદીન ધ્યાવત, સુરનર મુની જ્ઞાની.

શ્રી જિન ગિરતે નિકસી ગુરૂ ગૌતમ વાણી,
જીવન ભ્રમ તમ નાશન, દીપક દરશાણી..... જય..૧.
કુમત કુલાચલ-ચૂરણ, વજ્ર સુ સરધાની,
નય નિયોગ નિક્ષેપણ, દેખન દરશાણી..... જય..૨.
પાતકપંખ પખાલણ, પુણ્ય પરમ પાણી,
મોહ-મહાર્ણવ ડૂબત, તારણ નૌકાણી..... જય..૩.
લોકાલોક નિહારણ, દિવ્ય નેત્ર સ્થાની,
નિજ-પર ભેદ દિખાવન, સૂરજ કિરણાની..... જય..૪.

શ્રાવકૃમુનિગણ જનની, તુમહી ગુણ ખાની,
સેવક લખ સુખદાયક, પાવન પરમાણી..... જય..૫.

(પછી દરેક ચોપડામાં નીચે પ્રમાણે મંગલ અર્થે પ્રથમ લખવું, ત્યાર પછી શાંતિપાઠ અને વિસર્જન આગળ પાના નં. ૩૪ પ્રમાણે ભણવું, અને યથાશક્તિ ચાર પ્રકારનું શાસ્રદાન, આહારદાન, ઔષધિદાન તથા અભયદાન દાન કરવું.)

ૐ

શ્રી પરમાત્માએ નમઃ

શ્રી ઋષભદેવાય નમઃ, શ્રી મહાવીરાય નમઃ, શ્રી ગૌતમ ગણધરાય નમઃ, શ્રી કેવલજ્ઞાન લક્ષ્મીદેવ્યૈ નમઃ, શ્રી જિનમુખોદ્દ્ભવ સરસ્વતી દેવ્યૈ નમઃ, શ્રી વીર નિર્વાણ સંવત ...., વિક્રમ સંવત .... કારતક સુદ ૧, વાર ઈ.સ. ૧૯

મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલં ગૌતમોગણી,
મંગલં કુન્દકુન્દાર્યો, જૈન ધર્મોસ્તુ મંગલં.

(પછી દરેક ચોપડા પર ચંદન અથવા કંકુના છાંટણા મંગલ સુચક કરવા. પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરવી. નીચેનો મંત્ર બોલવો.)

ૐ હ્રીં અર્હત્ સિદ્ધાર્યો ઉપાધ્યાય સાધવઃ શાંતિં પુષ્ટિં કુરૂ કુરૂ સ્વાહા.

(પુષ્પ ક્ષેપણ કરવા.)

શાંતિપાઠ તથા વિસર્જન પાઠ આગળ પાના નંબર ૩૪ પ્રમાણે ભણવું.

નોંધ :- સરસ્વતી પૂજન (ચોપડા પૂજન) ની સામગ્રીની યાદી.

શાસ્રીજી (ઉંચા ટેબલ પર મૂકવા.)

અષ્ટદ્રવ્ય પૂજાઓ :- ચોખા, બદામ, ટોપરા કટકી, ધૂપ, જલ, ચંદન, કેશર, કંકુ, નાડાછડી, ખુમચા ૨, રકેબી ૨, વાટકા ૨, દિવી વગેરે.

ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

परस्परोपग्रहो जीवानाम्

દિગમ્બર જૈન ધાર્મિક ગ્રંથો ખરીદવાનું

એક જ કેન્દ્ર

દિગ[illegible]કાલય

[illegible]તકાલ[illegible]

ખપાટીયા ચકલા, ગાંધીચોક, સુરત-૩.

ટે.નં. (૦૨૬૧) ૪૨૭૬૨૧